

KOMPOLTHY ZSIGMOND

Egy Cziffra-nap

Zenés álomjáték három felvonásban
Krúdy műveinek felhasználásával

Dalszövegek: Kántor Péter

1991

Szereplő személyek

Nők:

Jella asszony, kuplerosnő
Natália
Menyasszony
Énekesnő
Lotyó Sári, szajha
Tubarózsa, szajha
Özvegy
Eszténa
Setétke

Férfiak:

Cziffra János, temetésrendező
Stefának, a segédje
Álom
Palacki, egy örökös korhely
Czvikli, trafikos
Vőlegény
Örömapa
Ő
„Ferenc József”
Szabolcs vezér, nyírségi kisbirtokos
Buj Szabolcs vezér hadnagyai
Kótaj
„Bercsényi gróf”, kincskereső jósz

Történi: egyetlen éjszaka alatt

L FELVONÁS

1. jelenet

Cziffra János temetésrendező lakása

PAPAGÁJ Cziffra Pityukaaaa! Cziffra
koporrásó! Cziffra
palotaaa!

Cziffra lefekvéshez készülődik

Hiába visítasz.
Ha neked üt az óra,

Ráfanyalodsz te is
A Cziffra-koporsóra.

CZIFFRA Elég legyen, Marci. Nem szégyelled magad? Öreg este van,
ideje lefeküdni. (Letakarja a kalitkát)

Ekkor egy sötétruhás özvegy tántorog be. Nagyon sűrű fályolt visel

ÖZVEGY Jó estét, Cziffra úr! Egy temetést szeretnék megrendelni.
CZIFFRA Akkor jó helyen jár. De nem várhatna holnapig? Késő este
van.

ÖZVEGY Vámi?! Nem! Nagyon sürgős a dolog.

CZIFFRA Nem bánom. És milyen temetésre gondolt, nagyságos
asszonyom?

ÖZVEGY Nem értek én hozzá. De magában megbízom, a maga teme-
tései városszerte híresek.

CZIFFRA Remélem, rászolgálok a bizalmára, asszonyom. Ha szabad
kérdéznem, ki lenne a halott?

ÖZVEGY Én vagyok az, Cziffra úr...

CZIFFRA Ne bolondozzon!

ÖZVEGY Nincs nekem már kedvem bolondozni. Eljöttem magához,
mert érzem, hogy egy óra múlva meghalok. Meggyóntam, megál-
doztam, csupán a temetésem van még hátra. Ismétlem, nagyon sür-
gős a dolog.

CZIFFRA Én meg azt ismétlem, hogy maga a bolondját járhatja velem.
Nem vagyok kontár, én csak valódi halottakkal foglalkozom. Feltá-
madás, tetszhalott - kizárt dolog a praxisomban. Akit én eltemet-
tem, az nem jár többé vissza kísérteni.

PAPAGÁJ Kisérrrrrteni!

ÖZVEGY Cziffra úr! Tehát semmi körülmények között nem vállalja a
temetésemet?!

CZIFFRA Most még nem, asszonyom. Majd akkor, ha a sajnálatos eset
bekövetkezik. De ha valóban nagyon sürgős a dolog, azt ajánlom,
forduljon a konkurenciához.

ÖZVEGY Cziffra úr, önt becsületes embernek ismerik a városban. Nem
szép dolog, hogy gúnyt űz egy szegény, elhagyott
özvegyasszonnyal és megtagadja tőle utolsó kérelmét. Láttam az ön
temetéseit, olyan káprázatos volt mindegyik, hogy végül én is kedvet
kaptam hozzá. Legyen nekem is selyem szemfedőm, feküdjek
tölgyfa koporsóban, húzza négy pompás mén a kocsit, legyen pap,
kántor, kórus és cigánybanda! Nem sajnálom erre a pénzt. Kétezer
forint megtakarított vagyonom van.

CZIFFRA Nem tehetem, nagyságos asszonyom, nem tehetem. Értse
meg, végül is az üzleti jó híreiről van szó. Mindamelllett... Mind-
amelllett az ön által kívánt temetés költségei jóval meghaladnák a
kétezer forintot...

ÖZVEGY Most azon a pár fillér különbözeten kukacoskodik?! Nincs
otthon már egy csepp zsírom, egy kanál lisztem sem. Mindent felél-
tem, mert már ügyis meghalok. Adjon írást a kétezer forintról, és vál-
lalja a temetésemet!

CZIFFRA Amit mondtam, megmondtam. Nem tehetem. És most ké-
rem, fejezzük be ezt a vitát! Távozzon, asszonyom!

ÖZVEGY Ez felháborító! De nem fog ilyen könnyen elbánni egy sze-
gény, védtelen özvegyasszonnyal! Ha nem vállalja a temetésemet,
itt halok meg a lakásán!

CZIFFRA (dühbe gurul) Igen?! Fenyeged?! És egyáltalán kicsoda ma-
ga?! Megengedi, hogy egy másodpercre bepillantsak az ingerlő kis
fályolkája mögé?

ÖZVEGY Fúj, nem szégyelli magát?! Erőszakot tenne egy haldokló
özvegyasszonnyon? Még egyszer mondom, ha nem vállalja azonnal
a temetésemet, itt halok meg a lakásán! (Odarohan az egyik kopor-
sóhoz, felhajtja a fedelét és belemászik)

CZIFFRA (kétségbeesetten kiált Stefánakért, aztán papírt vesz elő) Lá-
tom, nem bírok magával. Mi hát a neve?

ÖZVEGY Özvegy Krúz Károlyné.

CZIFFRA Itt a nyugtája. Tessék aláírni!
ÖZVEGY Selyem szemfedővel?
CZIFFRA Selyem szemfedővel.
ÖZVEGY Négy fekete ménnel?
CZIFFRA Sajnálom, de pillanatnyilag csak kancákat tudok adni.
ÖZVEGY Nem bánom, jó lesz a kanca is. Akkor aláírom. Most már megpihenhetek. *(Hátrahanyatlík)*
CZIFFRA *(a közben belépő Stefánékéhez)* Mit bámulnak?! Nem láttak még halottat?! Vigyék már!

Stefánék és a többi segéd kicipelik a koporsót

2. jelenet

CZIFFRA

Különös nap.
Minden kétszeres dühvel,
kétszeres elszántsággal éli az életét.
Az árnyékok háta felpuposodik,
az ablakfüggöny füstként gomolyog,
néha megcsikordul a padló,
mintha fájós lábait váltogatná a sarokban
valamely elfáradt kísértet.
Butaság.
(A tükörnek)
Hisz ön a kísértetekben, Cziffra úr?
Nem hiszek,
mivel kísértetek nincsenek.

Belép Stefánék

CZIFFRA No, Stefánék? Remélem, most már vége ennek a napnak?!
STEFÁNEK Még nem egészen, Cziffra úr. Megint egy tábornok.

CZIFFRA Úristen! Kóvér?

STEFÁNEK Igenis, kóvér.

CZIFFRA Nagyon?

STEFÁNEK Igenis, nagyon. *(Szünet után kitör)* Irtózatosan, Cziffra úr!
Mondhatom, rendkívüli egy példány! Nem fér bele egyetlen koporsóba sem.

CZIFFRA A „Kharón ladikjába” sem? A legtagasabb koporsóba Budapestben... Cégem büszkesége.

STEFÁNEK Teljesen kizárt. Vagy bécsiesen szólva: Ausgeschlosssen.
Ezek a tábornokok bődületesen megkövéredtek ebben a hosszan tartó békeidőben. Háború híján csak híznak, terebélyesednek ezek a nagy étvágyú főtisztek.

CZIFFRA Politizál, Stefánék? Háborút akar?! Stefánék!

STEFÁNEK Azt nem mondtam, kérem. Bár nekünk csak kapóra jönne.
Mert nem boldog a magyar... De annyi bizonyos, hogy a „Kharón ladikja” még félig se fogadja magába ezt a kapitális generálist.

CZIFFRA Különös nap. Van valami ötlete?

STEFÁNEK A szokásos. Össze kell gyúrnunk.

CZIFFRA Lehetetlen. Tábornok.

STEFÁNEK Akkor csak egy megoldás marad.

CZIFFRA Nem, azt nem!

STEFÁNEK De igen, Cziffra úr, de igen! Maga is jól tudja, hogy nincs más esély. És már máskor is remekül bevált. *(Szünet után)* Fel kell szúrnunk.

CZIFFRA Ó, az én üzleti jó hírem!

STEFÁNEK Eddig sem tudta meg senki és ezután sem fogja.

CZIFFRA De hát ez tábornok!

STEFÁNEK Fel kell szúrnunk. Ha százszor tábornok, akkor is. A sírgödörben amúgy is mindenki egyenlő. Szépen felszúrjuk, kien-gedjük egy kicsit a vérét, megcsapoljuk egy kicsit a zsíráját és így, megkönnyebbedett állapotban már sarkantyúpengetve foglalhatja el végső szolgálati helyét a „Kharón ladikjában.”

CZIFFRA Hátha nincs más, akkor elő a bicsakkal, Stefánék! De aztán ügyesen, fiam, szépen, finoman...

STEFÁNEK Ne féljen, Cziffra úr, tudja, hogy nem ez az első eset. A tábornok úr meg se érzi majd... *(Szünet után súgva)* Egyébként: Cukroslány a negyedik futamban... Alvinczi is őt játssza...

CZIFFRA Jól tudja, hogy nem érdekel a lóverseny.

STEFÁNEK Kell a pénz, Cziffra úr, nagyon kell a pénz!

CZIFFRA Átlagos ember vagyok, levesembe magam szórom a borsot, emésztésemre nincs panaszom, adómat becsületesen fizetem. A bolond, szélelbeélet élet csak hadd rohanjon tovább mások ország-útjain; én előrelátó ember vagyok, ezért már idejekorán krétával megjelöltem magamnak a leginkább testhezálló koporsómat, melyben a paprikavörös élet után zavartalanul kívánom eltölteni a nyugalom hátralevő évezeideit. Akarja látni a koporsómat? Az én temetése-
sem amúgy is magára marad. Vigyázzon, Stefánék! Figyelni fogom: én nem engedem magam felszúrnunk!

STEFÁNEK Különös nap. Olyan furcsán beszél a Cziffra úr is. Én azt mondom: korai még a halállal civódnunk, ha eljön az óra, kéretlenül is a hajunkba csimpaszkodik. Kellene valami szórakozás a Cziffra úr-nak. Ha meg nem sértem: ellátogathatna egyszer a Frank Jeremiás és neje utcába...

CZIFFRA Ejnye, Stefánék, hát bordélyházba küldene?

STEFÁNEK Ha meg nem sértem: még mindig jobb, mint a semmi. A Cziffra úr márká se lát a koporsói mögül. A nők nem érdeklik, látom, a politika sem, akkor legalább a hentes lányának esküvőjére elmehetne. Már háromszor üzentek a Cziffra úrérte.

CZIFFRA Magányosan élek, barátaim nincsenek. Nő kedvéért még sohasem poroztam pisztolyt, öleltem kályhát; asszonyért lihegve még nem haraptam a kispárna csücskébe. Csak a halottak látogatják mindennapjaimat. Az ilyen ember minek menjen esküvőbe?!

STEFÁNEK Hiába minden szó: nem boldog a magyar...

CZIFFRA Ki boldog?! Mit akar már megint ezzel a badarsággal?

STEFÁNEK Ezt nem én mondom. Ezt Alvinczi mondja.

CZIFFRA Akkor is. És egyáltalán kicsoda ez az Alvinczi? Tudja, hogy újságot nem veszek a kezembe.

STEFÁNEK Pedig a politika fontos dolog. A Cziffra urat is érdekelhetné. Alvinczi tatárszakállas, dúsgazdag ember, aki egészen a honfoglaló Huba vezérig mélyesztí vissza családfája gyökerét. Attila és Árpád után, kuszóbbon a harmadik honfoglalás.

CZIFFRA Egyszóval király akar lenni a maga Alvinczija. Régi dal...

STEFÁNEK Azt nem tudom, de jussa bizonyosan lenne hozzá. Alvinczi szerint meg kell menteni a magyar középosztályt. Egyre jobban zül-
lik, csenevészedik, korhadozik ez az egykor oly büszke, országfenn-
tartó réteg. Az egyik fele a bolondokházába jutott, a másik meg vég-
képp beleszerelmesedett az örökös cigányozásba, borvedelésbe,
kártyázásba, váltóhamisításba.

CZIFFRA De nagyon érdekli ez magát.

STEFÁNEK Hogyne, amikor nekem magamnak is zöldkőves pecsét-
gyűrűt kellene viselnem, megyebálokra járnom, ahelyett, hogy tá-
bornokokat szurkálók fel! Talpra kell állítani a magyar nemességet!
Vissza kell vásárolni udvarházait, hétszilvafáit, váltóit!

CZIFFRA Persze legfőképpen a hamisakat...

STEFÁNEK *(egyre jobban belelendül)* Úrrá kell tenni ismét a dzsentrit,
mert nélküle elpusztul Magyarország! Legyen megint mindenkinek
agara, kocsija,

CZIFFRA ... zöldkőves pecsétgyűrűje...

STEFÁNEK Igenis, zöldkőves pecsétgyűrűje, kocsija, ne járjon gyalog
a nemesember. Elég volta zsidók, németek, meggazdagodott koc-
márosok basáskodásából! Gyerünk vissza a régi Magyarországba!

PAPAGÁJ Gyerrrrrünk! Gyerrrrrünk!

CZIFFRA Mindez semmi, Stefánék. Tudja, mi az, ami hiányzik minde-
hez? ... A pénz!

STEFÁNEK A pénz...

CZIFFRA Bizony, a pénz! Anélkül csak népbutítás az egész.

STEFÁNEK Van erre is megoldás, Cziffra úr. Alvinczi nyomára bukkant
Etel király legendás kincsére. Etel vagy más néven Attila mérhetetlen
vagyonát halmozott fel uralkodása alatt, és ez a káprázatos örökség
mosta nemzet jogos tulajdonát képezi. Előkerül a kincs, és a haza
meg van mentve!

CZIFFRA Ez az Alvinczi! Valóságos boszorkánymester!

STEFÁNEK Cziffra úr gúnyolódik. Pedig Alvinczi védelmezője a tiszta
magyar fajnak, segítője minden nemzeti törekvésnek.

PAPAGÁJ Ó az ideá!!!! Ó az ideá!!!!

STEFÁNEK Patrónusa az ősi magyar karddal vívóknak, pisztolylövők-
nek, keresztapja minden kisfiúnak, akit ősi magyar névre keresztel-
tek, gyámolítója a kis Leventéknek, Öröknek, Szabolcsoknak, Hu-
báknak.

CZIFFRA Akiket aztán mi fogunk majd eltemetni... Hagyja a politiku-
soknak a szónoklást. A politikából csak tömegsírok lesznek. Az én
halottaim csontjai soha nem keverednek a másokéi közé. És akit én
eltemettem, az soha nem járhat vissza kísérteni! És most menjen a

Frank Jeremiás és neje utcába! Elvégre kell egy kis szórakozás
De azért ne feledje felszúrní előbb azt a rendkívüli tábornokot!

Stefának sértődött biccent és el

3. jelenet

CZIFFRA (a Papagájhoz)

Egyedül maradtunk, Marci.
Stefának is elárult,
Összeszövetkezett a régi Magyarország
kísérteteivel.
Még egyszer megkérdem:
hisz ön a kísértetekben, Cziffra úr?
Nem hiszek,
Mivel kísértetek nincsenek.

PAPAGÁJ Kísérrrtetek nincsenek!

Cziffra most már végképp letakarja a papagájt. Aztán ő maga is befekszik az ágyába. Most következik a Halottak kórusa. A szövegből a rendező és a zeneszerző annyit használ fel, amennyi megfelel terveinek. Ami a lényeg, a halotti zene fokozatosan vált át esküvőibe, ahol a Menyasszonyszerepét az özvegynek kell alakítania - a nézők számára jól felismerhetően. A kórusban részt vesz még az Örömapa, a Vőlegény és valószínűleg az Énekesnő is. Amikor a kórusjelenet véget ér, Cziffra nyugtalanul felül az ágyában. Odamegy a tüköréhez, arcát vizsgálgatja. Ekkora tükörből észreveszi, hogy egy hozzá nagyon hasonló alak kel ki az ágyából. Az alak megáll a tükör másik oldalán. Mozdulatai Cziffráéban tükröződnek

HALOTTAK KÓRUSA

1. Én meghaltam, mert meghaltam
az életből kimaradtam
kimaradtam, elmaradtam föld
felettem, ég alattam.
2. Nagy a hideg, nagy a meleg
panaszkodnak a verebek szürke veréb,
szürke árnyék milyen görcsös ágra
szállnék? én már nem panaszkodom
jőba, rosszba én már nem kapaszkodom
3. Szép voltam, mint a lilium
körülvett mennyi lom
tánc és lakodalom
katona, firkász, bankár
mind-mind pancser
szép voltam, mint a lilium!
4. Erős volt a lábam, karom
acél volt az akaratom
szorgos voltam, mint a méhek
hittem, nem hiába élek
mégis elrágott a féreg.

Erős volt a lábam, karom
acél volt az akaratom
ha még egyszer újra élnék
reggeltől estig henyeznék
vacsorára dupla túrócsuszát kérnék.
5. Csaltam, loptam, hazudtam
disznólkodtam, berúgtam
édes feleségem
mi van abba' szégyen?

Most jó vagyok, olyan vagyok
mint a tejivó angyalok
hallod, feleségem
mi van abba' szégyen?
6. Halott-társak, ide, ide!
gyorsan, gyorsan, esküvőre:

esküvőre? temetésre!
szép menyasszony, milyen piros:
milyen piros? milyen fehér:
milyen halvány, milyen hegyes!
milyen karcsú, milyen helyes!
halott-társak, ide, ide!
koccintsunk rá! koccintsunk rá!

7. Ó, mi szép koporsó
ez az ágy!
tombol benne már a vágy
gyere, heverj ide mellém, drágám!
kőrifából van a lábám
gyere, heverj ide mellém, drágám!

CZIFFRA Kicsoda ön, és mit keres a tükrőmben? Kérem, hagyjuk ezt a
gyerekes tréfát! Látom, tisztelt uram, hogy meglehetősen otthono-
san mozog a lakásomban.

ÁLOM Nem ismersz meg?

CZIFFRA Kérem, ne tegezzem, hiszen, ha jól tudom, még sohasem volt
egymáshoz szerencsénk.

ÁLOM Igen? Valóban úgy gondolod? Akkor bemutatkozom: én vagyok
a te álmod...

CZIFFRA Ostobaság... Ha valóban az álmod lenne, tudhatná, hogy
nem hiszek se az álmokban, se a kísértetekben.

ÁLOM Ne bosszankodj, és ne haragudj... Azért találkoztunk, mert
nemsoká el kell válnunk végleg. Meghalunk mind a ketten. CZIFFRA
Mi van a szemével? Olyan halott a szemem!

ÁLOM Csodálkozol? Hát annyit sem tudsz, hogy az álmok vakok?!
Ezek a halott szemek látják minden vágyaitokat, ezek a vak szemek
olvasnak ki mindent a ti nappali szeméitekből. Én láttam és éltem át
mindent helyetted. Én vagyok az az ember, aki azt a sok furcsasá-
got, gyilkosságot, repülést, válogatott paráznaságot és ínyenc fajta-
lanságot helyetted elkövettem. Gyermeklányokkal, kiszolgált szaj-
hakkal, apáccakkal és hajnali kovászillatú cselédekkel bujálkodtam,
míg te harmadszor is átnézted a számlakönyvedet vagy a meleg
dunyha alatt nyújtózkodtál. És hazudsz, ha azt mondom, hogy nem
irigyelsz érte!

CZIFFRA De most már aztán igazán elég! Nem hallgathatom tovább az
ön rágalmazó fecsegését! (Pofon úti)

ÁLOM Megbolondultál, Cziffra János?! Engem ütsz, magadat ütöd
meg?! Hát már elfeledkeztél ifjúkorunkról, amikor annyiféle női illat
maradt meg orrlikainkban, akár egy vadászkutyának?! Pézsmá, ká-
bitó mósusz, szemfájdító, olcsó szappan... Szerelmesen szétváló
combok, nedves titkaikat feltáró hajlatok kipárolgása. Hát örökké
csak a halottaid zsisongását hallgatnád, te megátalkodott temetés-
rendező? Hát nem jobb hallgatni a mindig mámoros esküvők vér-
pezsdítő zenéjét?! Hányszor voltunk álombeli vőlegények, kis
gyöngyvirágcsokorral a kabátunkon. Hányszor ültünk be képzeltet-
ben a felvirágozott fiákerbe, a szüzek mellé, hogy megmutassuk ne-
kik a fájdalokat és örömeiket; a tengeren hánykolódó hajók belsejét;
a hajnalhasadáskor kicsorduló bíbor vért a hófehér párnákon; a kék
és kín futamainak csillagszóróját; a sikoltások gyönyörteli skáláját;
a mirtusz hullását; a reszkető kezekkel letépett ruhaderekak
reccsenését; a kígyóként tovasikló harisnyakötőket; a menekülő ria-
dását a fülemüféfészeknek, melynek kerülete nem nagyobb, mint a
jeggyűrű. És végül szemfehérek fordulását... Csak emlékezz, te
megátalkodott temetésrendező: egykor minden fátyolos
menyasszony veled esküdtött meg a képzelet kupolás
templomában. Ilyen-kor bezzeg nem gondoltál arra, milyen sok szép
halott telt volna ki a társaságból, akiknek a hasát sem kellett volna
felszúrní, hogy bele-férjenek a koporsóba: karcsú, megejtő derekú
nők, szarkalábnyurga lábszárak, anyatejüdeségű arcok,
petrezselyemillatú térdhajlatok, kis keblek, melyeket sóhajta fed fel
a remegő tenyer holdvilágos éj-jelen...

CZIFFRA Nemis tudom, miért hallgatom az ön szemérmetlen fecsegé-
sét. Mindig tisztességes ember voltam, tanúm rá az egész kerület.

ÁLOM Igen, nappal talán igen. De éjjel, loppal, egy másvilági, tehát va-
lódi életünkben a Frank Jeremiás és neje utcában kóborogtunk, a
földszintes házak ablakai alatt. Csak a Frank Jeremiás és neje utca
hálósobáinak történetét szerettünk volna megismerni. Lábas
tükörben pucéran nézegeti magát a disznófejű hentes. Az Angyal ut-
cában sikoltotta menyasszony, mintha a torkát vágnák el; a Páva ut-
cában úgy káromkodott egy hölgy éjnek évadján, akár egy huszárör-
mester, mert újdonsült ura ügyetlenül fogott a köteleességéhez. Ké-
jes kiáltások, diadalmas dörmögéseik, elfojtott jajgatások, izgatott

csillapító szavak hallatszottak minden ablak mögül, amerre ólalkodtunk.

CZIFFRA Igen, mindig jószívű ember voltam, és sajnáltam a gyenge női teremtetéseket a brutális férfiak miatt.

ÁLOM Hagyjuk az álszenteskedést, Cziffra úr! Míg napközben szomorú, ünnepélyes és meghatott orcával viseltük foglalkozásunk fekete ruháját, addig éjjel, egy másvilági, azaz valódi életünkben csak olyanok voltunk, mint fekete nyakkendőskanverebek a tűzfal csúcán, amint felgerjedt táncukat lejtik a szürke kis nőstény körül. Hogy illegettük, hegyeztük, borzoltuk magunkat! Hempergő jókedvvel, dalra szorongatott torokkal, vérbe borult képzelettel vágunk neki az éjszakának, mint egy örökös vőlegény, akinek minden házban van egy menyasszonya. Csak hagyja, Cziffra úr, mert nagyon megjárta, ha a nők ragaszkodnának ígéreteihez, amelyeket álmában tett. Csak gondoljon azokra a válogatott trágárságokra, amelyeket gyanútlan nők szájára adott álmában. Élete végéig a tömlőcben ülhette a szerelmi erőszakoskodásokért, melyeket szenderegésében elkövetett.

CZIFFRA (*békülékenyen*) Jól van már, elég. Ne papolj annyit. Elég prédikációt hallgattam végig életemben. Nincs értelme e sok beszédnek. Egykettőre sírba kell eresztetni a halottat. Lezární gyorsan a koporsót, nehogy utólag még meggondolja magát a páciens. Gyerünk! - kiáltottam mindig. Gyerünk, mert hamarosan vége van már az esküvőnek!

ÁLOM Hát ilyen türelmetlen vagy?

CZIFFRA A húrok már kifeszítve pattognak, recseg a kürt, a cimbalom a plafonig ugrik, a cigány fékeveszetten dől bele a vonóba, kezdődik a víg lakodalmas zene, amelyben mindenki megmutathatja, hogyan kell táncolni!

ÁLOM Hohó, hát táncolni akar a temetésrendező?! Tipegni, topogni, sarokkal kopogni a friss cseresznyetapintású menyasszony körül?! Vagy érettebb asszonyokra vágol, kiknek hamvas még a dereka, mint őszi reggel a kinnfejtett szőlőfürt?! Körbe-körbe akarsz keríteni, tébolyodottan, akár egy külvárosi verki?! Ne rohanj, Cziffra János, a vesztedbe rohansz!

CZIFFRA Felnőtt ember vagyok, nem tűröm, hogy továbbra is korlátozza az útjaimat! Mindenféle vérforraló beszédekkel suttogetta tele a fülemet. Elég! Most már boldogulok egymagam is!

ÁLOM Jól van, akkor hát menj csak egyedül. Ha úgy akarod, nem helyettesítelek tovább. Lássuk, mire viszed nélkülüm. Most mára magad szakállára dolgozol. (*Eltűnik*)

4. jelenet

Közben lassan véget ér az esküvőn fellépő Énekesnő dala, amely lehet Gounod Ave Mariája

CZIFFRA (*odalép a hölgyhöz*) Gyönyörködtem az énekében. Hiába, nincs szebb opera, mint a Traviata. (*Kezet csókol*)

ÉNEKESNŐ Kis hamis. Hiszen nem is abból énekeltem.

CZIFFRA Nem számít. Olyan szép volt, mintha a Tévedt Nőből énekelte volna. (*Dúdolni próbál valamit*)

ÉNEKESNŐ A Tévedt nőből Vera Violetta! Ha egyszer színpadon énekelhetném! Sajnos, az igazgatók nem elsősorban a hangomra kíváncsiak, így aztán kénytelen vagyok a magánéletben eljátszani a tévedt nő szerepét...

CZIFFRA Ön olyan, mint a szalonka. Pontosabban, mint a szalonka pezsgőben. Csak az igazi inyencek képesek élvezni a pikantériáját.

ÉNEKESNŐ És maga igazi inyenc?

CZIFFRA Állok rendelkezésére.

ÉNEKESNŐ Nagyon elragadó. De azt hiszem, kedves Cziffra, azért magát sem ítélték még börtönre erőszakos szerelmeskedésért! (*Faképnél hagyja a meglepett Cziffrát*)

CZVIKLI (*Cziffra mellé sodródik*) Vigyázzon. Ez a nő mindent ígér, de a végén semmit sem ad. Már sokan megjárták vele.

CZIFFRA Maga is, Czvikli uram, maga is?!

CZVIKLI Vigye el az ördög! Eddig csak egyszer szánta el magát, hogy valóban elmenjen egy találkozóra, de a kiszemelt férfiú gutaütéses fejjel, holtan zuhant ki a randevúra érkező bérkocsiból. Hát csak úgy vigyázzon...

CZIFFRA Sose féltsem engem, Czvikli uram. Inkább magára vigyázzon, mert ha így folytatja (*Megtapogatja a másik derekát*), akkor majd a maga gyászoló rokonait is meg kell kérni, ugyan engedjék már meg, hogy drága halottjuknak, vagyis magának, tisztelt Czvikli uram, felnyissuk a hasát, mert másképp nem tudjuk elhelyezni a koporsóban.

(Közben állandóan Czvikli hasát bökdösi)

CZVIKLI A hasamat?! A hasamat?!

CZIFFRA Bizony, a hasát, tisztelt úr.

CZVIKLI De miért pont a hasamat?!

CZIFFRA Tisztelt barátom, maga nagy tévedésben van, amikor azt hiszi, hogy azokat a hurkákat, kolbászokat, kövér mosolyú marhakoncokat és zsíros pogácsákat, melyeket életünkben oly gondtalanul dugdostunk magukba, a másvilágra is magával viheti az ember.

CZVIKLI (*könyörögve*) No, egy kis kappanháj még nem árt. CZIFFRA Dehogynem! Néha elegendő egy karéj fokhagymás, bőven zsírozott kenyér vagy egy kanálka leves, melyet szerencsétlen időben fogyasztottunk, hogy létrejöjjön az úgynevezett kappanháj, mely később oly végzetes hatású lehet.

CZVIKLI (*alkudozik*) A kappanháj még nem csacsihás...

CZIFFRA (*kérelhetetlen*) Csak tessék megfigyelni a nyak, a fül, a toka szinte bévülől jövő rózsaszín sugárzását. Ilyenkor aztán már nincs menekvés.

CZVIKLI Semmi remény?

CZIFFRA Bennünk megbízhat. Fel kell nyitni a hasukat a kövér embereknek, hogy elférjenek abban a faládában, melyet az asztalosok a világ minden kincséért sem akarnak bővebbre szabni. No, ekkor jövünk mi elő a bicsakkal!

Mutatja a szúrás mozdulatát, Czvikli elfordul, és zsebeiből különböző gyógyszereket töm magába. De akkor már előrejön az Örömapa, akit a cigánybanda követ

ÖRÖMAPA (*nagyon jókedvű*) Hajte rőt, morgen tót! Ma van a lányom esküvője, ma jól tartjuk a halált is! Ide süssön, Cziffra uram, magának is van egy teríték az asztalnál! (*Beint a cigánynak*)

Hozott Isten, Cziffra János
cifra esküvőre!
Mulass velünk, amíg lehet
aki temet, sosem nevet
de te igyál, Cziffra János
orrod legyen borvirágos
mulass velünk, Cziffra János!

CZIFFRA (*dalban válaszol*)

Köszönöm és elfogadom
Egyébiránt nem tagadom:
aki temet, komoly nagyon
de ez ma itt nem temetés, még nem!
Habár az én koporsómban
öröm kinyújtózni, kérem...
De ez itt ma nem temetés, még nem!

CZVIKLI Adta ördögös temetésrendezője! De jól kivágta magát!

ÖRÖMAPA Ne kötődjön, Czvikli uram! Inkább készüljön a pohárköszöntőre! A lányom esküvője semmit sem ér egy szép boros áldás nélkül.

Ezalatt a Vőlegény egyállványos fényképező masina felállításával foglalatoskodik

CZVIKLI nem kell arra készülni nekem. Ezüstlakodalom, aranylakodalom - kisujjamban van az egész miskulanciája. Még németül se kerülök zavarba: Zur silbernen Hochzeit sei durch Gottes Segen, Der goldenen Wandelt froh entgegen! (*Meghajol*)

VŐLEGÉNY Maradjon így! Ne mozduljon! (*Senki nem törődik vele*)

ÖRÖMAPA Mindenki tudja, hogy pohárköszöntők terén maga a legnagyobb mester a kerületben.

CZVIKLI Óh, én még Budán is megállnám a helyem!

CZIFFRA (*évdőve*) Hacsak a Palacki nem múlja felül...

MENYASSZONY Állítólag nagy szoknyavadász...

CZVIKLI No hiszen! A Palacki! Az az örökös korhely! Remélem, ma nem eszi ide a fene! Elrontotta eddig minden esküvőmet. PALACKI (be) Julcsa! Borcsa! Marcsa! Éppen a nevémet hallottam emlegetni, bruderkáim!

CZVIKLI Vigye el az ördög! Hát nem képes kihagyni egyetlen esküvőt sem?! De reggel, mintha megéreztem volna, úgy vacakolt a májamb... (*Gyógyszert kap be*)

PALACKI Legjobb arra egy kupica szilvaszesz.
CZVIKLI Még csak az kéne! Aki pálinkát iszik, két év alatt meghal. Képes volt átvergődni Budáról a libapecsénye illatára?!
PALACKI Idei ugorkasalátáva?! Az ilyesmiért még a sírból is visszajönnék, trafikos uram.
CZIFFRA Nono. Az attól függ, hogy volt eltemetve.
CZVIKLI Mi baja van a foglalkozásommal?!
PALACKI Mondtam én valamit? (*Dúdol*) Kistrafikos, nagytrafikos...
CZVIKLI Nekem tisztességes foglalkozásom van. Szerényen, nagyon szerényen, de valahogy megélek belőle.
MENYASSZONY Én úgy hallottam, hogy valami árverés készül a Czvikli úrnál...
CZVIKLI Ostoba pletyka! Mondom, vannak kisebb nehézségeim, és hát kell a pénz, nagyon kell a pénz. De hogy egyesek miből élnek, azt nem tudja még tán az adóhivatal sem...
PALACKI Minek a pénz? Élek a holdfényből, a nők szoknyájának változatos ringatózásából, madárfüttyből, a fokhagymás kolbász illatából, a bor pajtáskodó fecsegéséből. (*Hirtelen*) Adjon már egyet a híres szivarjai közül.

Czvikli mérgesen ad neki, e pillanatban lövés dördül odakint

VÖLEGÉNY Úristen, mi volt ez?!
PALACKI Semmi lényeges. Csak egy életunt ablak ásitott bele az éjszakába. Magát hogy hívják, fiacskám?
VÖLEGÉNY Kálmán.
PALACKI Kálmán... (*Ízletgeti*) Kálmán... Olyan ficsúros név, van benne valami operettmuzsika...
MENYASSZONY Még sosem hallottam muzsikáló nevekről...
PALACKI Nicsak! A menyasszony!
MENYASSZONY Engem Ilonának hívnak. Ritka név!
PALACKI Tudja, Kálmán öcsém, az embereknek éppoly különböző nevekük van. minta boroknak.

Nem törődik a Menyasszonnyal. Az durcásan félreáll és felemelt szoknyával tanulmányozni kezdi az alsóneműjét

ÖRÖMAPA (*odakiált*) Gyere már táncolni, Ilon!
MENYASSZONY Most nincs kedvem!
PALACKI (*folytatja*) Engem például nem véletlenül hívnak történetesen Palackinak. Hát lehet ezzel a névvel elképzelni engem vérszegényen, életunt alakban, halotti fehér harisnyában, papírszínű füffel?!
KÁLMÁN Nem tudom. Valami baj van a fonccsal... (*Babrál a fényképezőgéppel*)
CZVIKLI Kár minden nagyszájúskodásért. A Cziffra titokban már magáról is mértéket vett a koporsó megrendelésének irányában. PALACKI Nem félek a haláltól. Engem bizonyosan nem visz el az Ördög ebből a fokhagymáspirító-szagú városból. Kinek kellene a korhely Palacki?
VÖLEGÉNY Azt sem tudom, mit csináljak, olyan ideges vagyok.
CZVIKLI Van nálam arra is tableta... (*Gyógyszerrel kínálja Kálmánt*)
PALACKI Butaság. Én bizony nagyon sokat adnék, ha megtudhatnám, hogy manapság milyen alsóneműt viselnek a kisasszonyok a nászéjszakájukon? Kék vajon vagy piros a harisnyakötőjük? Fekete csipkés a kispadrág, vagy erősebb barhentből szőtték? De már öreg vagyok, feleségemet tavaly temette el ami kedves Cziffra János barátunk...
VÖLEGÉNY Most jó! Ne mozduljon senki!

Senki nem törődik vele

PALACKI Gyönyörű temetés volt! Pontosán négyezer forint!
CZIFFRA Háromezer-négyesszázhuszonkettő...
MENYASSZONY A második feleségét meg állítólag a nagykállói elméletbolydában őrzik...
PALACKI Úgyis van, kisszentem! Nem szégyellem kimondani: mellettük vagy megtévelyodnak, vagy megszoknak és aztán szépen elkövérednek az asszonyok.
CZVIKLI Nono. Jó lesz vigyázni azokkal a marékszám elfogyasztott libatöpörtyűkkel, vizilóbőrű sódarokkal! A Cziffra szerint fel kell majd szűrni a hasunkat, ha el akarunk férni a koporsóban.
PALACKI Badarság. Van, amikor törvényes a kappanház.
CZIFFRA No, igen. Vannak bizonyos dédelgetett kedvek, ételek iránti vágyak, melyeket úgy hordunk magunkban, mint az asszonyok iránti kívánalmakat.

CZVIKLI Na, ugye! Akármit csinál az ember, legkésőbb negyvenéves korára valami kis kappanházat kell növesztenie.
PALACKI Negyven esztendő! Hol van az még?!
CZVIKLI Miért, maga hány éves?
PALACKI (*legyint*) Mint mondtam, nem félek a haláltól. Nem ér egy pipadohányt az emberi élet. Meghalni annyi, mint egy rosszkedvű napon kimenni a temetőbe, és onnan többé vissza nem térni.
ÉNEKESNŐ Engem fényképezzen, Kálmán! Beállok ide, a zongora mellé.
VÖLEGÉNY Valami van a lencsével... (*Babrálja a gépet*)
ÉNEKESNŐ Áh, maguk ügyefogyott férfiak!
MENYASSZONY Azt mondják, a kövér ember nem tud úgy szeretni, mint a sovány. Nincs meg hozzá a testi képessége...
PALACKI Babona, kicsiny Ilonkám, ostoba fecsegés! Elismerem, hogy sajnos a nők mindig előnyben részesítették azokat a pipaszárlábú, nyurga gigerliket, akik nem tudtak egyebet adni ajándékba, mint a csontjaikat. Na de a kövérek! Hát mit gondolsz, csacsksaszájú csalógánymadaram, mivé alakul az a sok reszketős hájú velőskonc, kopolyúvörös halászlé, szuronymosolyú hegyespaprika, asszonyderékú foszlós kenyér, melyet a kövér emberek oly sok verejtékes szuszogással elfogyasztanak?! Vére változik, lepedőre kívánczó kisangyalom! És hová áramlik a vér, zubogósan, döllyedt szemű hevülettel?! Nem igaz tehát, hogy a kövér ember nem képes szenvedélyesen ölelni. Sőt!
ÖRÖMAPA Nem kislány elé való az ilyesmi. Gyere táncolni!
PALACKI Még hogy kislány? Még egy-két óráig, talán.
ÖRÖMAPA Gyere már, Kálmán, táncoltasd meg a feleségedet!
VÖLEGÉNY Kilazult a fogaskerék...
PALACKI Nem árt az, ha egy tapasztalt férfiú vezeti be a fiatalokat a szerelem titkaiba. A nyelvtölgető, zizegő, pákosztoskodó szerelmeskedéshez szükséges némi műveltség. Tanulni kell, amíg a hölgyek megismerik a harisnyakötőjük értékét.
MENYASSZONY Én szívesen tanulnék a Palacki... uramtól...
ÖRÖMAPA Arra ott van neked a Kálmán.
PALACKI Óh, a Kálmán, a Kálmán! Egy völegény vagy pláne egy férj nem alkalmas az ilyesmire. Ügyefogyottak a férjek, mint a partra vetett halak. Azt még nem is kérdeztem, gyermekem, hogy milyen puzsikra tanított eddig a Kálmán?
MENYASSZONY Hát, ezen még nem is gondolkoztam. Mindenki úgy csókol, ahogy tud.
PALACKI Tévedés, édes kis együgyűségem! Sokféle csók van a világon, amíg megtaláljuk azt az igazit, melyet holta napjáig nem felejt el az ember.
CZVIKLI Minek folyton a halált emlegetni? Elvégre esküvőn vagyunk.
ÖRÖMAPA Azt mondják, van egy vendéglő a városban, ahol a Cziffra és üzlettársai össze szoktak jönni, hogy megbeszéljék, kit fognak eltemetni a jövő héten...
CZVIKLI Úristen! Ugye szól nekem, ha én is rákerülnék a listára?! Tudja, hogy mindig jó embere voltam magának.
CZIFFRA Kérem, nem mondhatok semmit. Elvégre maga sem szeretné, ha belelátnának az üzleti kártyáiba.
PALACKI Hát nem látják, hogy ez a ravaszdi temetésrendező a bolondját járhatja magukkal? Én, mint mondtam, nem félek a haláltól. Inkább iszom. Isteni ez a nedű! Mintha csókolóznék a gigámmal...
ÉNEKESNŐ Ott terem a hegyoldalba, ahová szeretkezni jár a Nap...
PALACKI Kisztihand, mádám. De mit látok, miféle ruhában jelent meg a nagy nap tiszteletére?
ÉNEKESNŐ Tán nem tetszik a ruhám?!
PALACKI Van magának egy országháborító szoknyája, melynek felvételekor valami szél kezd borzolgatni azokat a bajuszokat is, melyek nem valók már egyébként, mint kőcnak. A csizmák nyikorogni kezdenek, és a legvénebb kalapot is hetykébben csapja fejére a gazdája, ha magácska azt a bizonyos szoknyát felölti.
ÉNEKESNŐ Hát melyik az a rossz időt csináló szoknya? Talán csak nem azt a szűk szoknyámat gondolja, amelyben már akkor is zavarban érzem magam, ha egyedül vagyok otthon?
PALACKI Nem tudom, mások hogy vannak vele, de én, ha már megnézek egy nőt, látni is akarok rajta valamit...
ÉNEKESNŐ Nagyon bájos, kedves Palacki. De azért még magát sem ítélték börtönre erőszakos szerelmeskedésért!
MENYASSZONY Persze, mert a Palacki uramnak nincs is ilyesmiere szüksége...
PALACKI No, friss-miss, ahogy bécsiesen mondják, vagyis új osztást kérek! Hát már sosem dalolunk, brúderkáim!?

PALACKI DALA

Kicsit kövér ez az este mint a
veresborok teste olyan kicsit
kövér ez az este

Kisasszonyok, hölgyeim
harisnya, sál, hermelin
édességes kisasszonyok, hölgyeim!

Én vagyok a legvidámabb szomorú
félre bánat, félre bú
én vagyok a legvidámabb szomorú.

Szeressétek a ti Palackitokat
aki értetek tesz oly sokat
szeressétek a ti Palackitokat!

Csülök, borda, marhapörkölt, kocsonya
borjúláb
ó, mi szép! ó, mi szép a holdvilág!

CZIFFRA Nem vagyok borívó ember, és ebéd után szívesebben iszom
néha egy-egy, persze csakis fűlespohárban felszolgált szőke fűrtű
sert...

CZVIKLI A sört valcerhez szokás inni.

CZIFFRA ...mondom, nem vagyok borívó ember, bár néhanapján
nem vetem meg a leves után kötelező harminc cseppet, de például a
pálinkaivásnak határozott ellensége vagyok, mert attól az ember ar-
cának vére úgy elfehéredik, mint a hóemberé az udvaron...

CZVIKLI (*megint közbeszó!*) Aki pálinkát iszik, két év alatt meghal.

CZIFFRA ...mondom, nem vagyok megszállottan borívó ember, de ezt
a hosszú nyakú, betyáros üveget most már én is megkóstolnám,
olyan jó, szinte forradalmas kedvet csinált hozzá Palacki uram a da-
lolásával.

ÖRÖMAPA Esküvőn inni kell.

MENYASSZONY (*súgva Palackinak*) A Kálmán például nem bírja a
bort...

PALACKI Nofene...

MENYASSZONY Ha nem hiszi, próbálja ki rajta...

ÖRÖMAPA Mondom, esküvőn inni kell. Magyar ember lakodalomból
még soha nem ment haza józanul...

PALACKI ...anélkül, hogy valamely kerítésből ne vitt volna magával
egy-két leszakított lécdarabot, hogy azzal védekezzen a föld alól
feléje nyúlókáló karok ellen.

CZIFFRA Na de most már, lássuk azt a pohárköszöntőt, Czvikli uram!

CZVIKLI Én így nem tudok dalolni. Nem elég jó a cigány. A Palacki a
maga emelygős-enyelgős nótázásával egészen elrontotta. Elpolgá-
rosodott, civilizálódott cigány ez. Pusztai szél, téli országút, sátor
kell az igazi cigánynak, hogy egészen megmaradjon vadszágú,
csimbókös mivoltában!

ÖRÖMAPA Haladni kell a korral, Czvikli uram!

CZVIKLI Jól van, haladjunk, de ne ilyen fékeveszett tempóban, nyakLÓ
NÉLKÜL! Fogadni mernék, hogy ez a cigány még kottát olvasni is
tud! Mint valami német. És ráadásul van benne valami a Goldstejn
Számi nótájából...

MENYASSZONY Én azt olvastam, hogy ez azért lehetséges, mert ez a
két népfajta nem is olyan rég még egymás mellett élt Afrikában, és
onnan vándoroltak ide Magyarországra...

ÖRÖMAPA Butaságokat beszélsz. Inkább segíts a Kálmánnak.

CZIFFRA Miért van úgy felháborodva? Magyarországon vagyunk, ahol
mindenki úgy hamisítja a történelmet, ahogy nem szégyelli.

CZVIKLI Ejnye, de harapós politikai nézetei vannak!

ÉNEKESNŐ Maguk férfiak... Mindig ezek az unalmas beszédek! Ad-
jon egy szivart, Czvikli!

CZVIKLI Nem fog megártani a hangjának?

ÉNEKESNŐ Jól van, kifizetem... (*Rágyújt a szivarra, miután fizetett*)

CZVIKLI Nem kell azért megsértődni. Kell a pénz.

VŐLEGÉNY Olyan ideges vagyok, mikor jön már az a pohárköszöntő?
(*Szivart vesz el!*)

CZIFFRA Nem illik rágyújtani.

VŐLEGÉNY Már magam sem tudom, mit csinálok. Az egész szertartás
alatt azon izgultam, hogy le ne rókázzam a kabátomat.

CZVIKLI Majd a Palacki kiokosítja az éjszakai órák eltöltésének irányá-
ban.

VŐLEGÉNY Nem is az, de félek, hogy nem lesz elég a magnézium...
CZVIKLI Na, most már nem akarok ünneprontó lenni... Hadd nézzem
azt a cigányt!

CZVIKLI POHÁRKÖSZÖNTŐJE

Emelem poharam
nem üres e pohár
be gyönyörű nedű!
s be gyönyörű e pár!
emelem pár...
párdon, éljen
éljen a boldog pár! a
menyasszony
karcsú pohár
a vőlegény
csacsi szegény
gyönyörű pár!
szépek
mint az élet!
Tisztelt egybegyűlteket
ifjak, vének
csendüljön fel a legszebb
üvegphohár-ének
igyon mindenki
az ifjú párra
csacsi szegényre
karcsú pohárra
visszaút innen
már úgyszólván
éljen a boldog pár!
éljen soká, éljen!

*Czvikli dala után taps, tabló, de Kálmánnak megint nem sikerül a fény-
képezés*

VŐLEGÉNY Az istenit! Mégsem volt elég a magnézium!

Lövés dördül odakint

ESZTÉNA (*előrejön*) Ez lövés volt, ugye?

PALACKI Semmiség. Hogy hívnak, angyalom?

ESZTÉNA Eszténa a nevem. De szólítanak Setétkének is.

CZIFFRA Eszténa... Setétke... Szép név mindkettő...

PALACKI Mintha már láttalak volna valahol...

CZVIKLI Na, ezen senki sem csodálkozik.

MENYASSZONY (*Palackihoz*) Mit bámulja úgy? Nem látja, hogy mi-
lyen krumpliorra van?!

ESZTÉNA Csak betévedtem ide. Hallottam a zenét. Ugye nem kerget-
nek el?

CZIFFRA Ugyan miért kergetnének el?! Akad itt egy szék magának is,
Eszténa... Én szívesebben szólítanám ezen a néven.

Leülnek oldalt

CZVIKLI No, nézd csak a lovagias temetésrendező!

MENYASSZONY Gyere már ide, Kálmán. A Palacki uram megtanít
minket a borozás tudományára.

PALACKI Új ide mellém, Kálmán! Először is a boroknak éppoly
különböző nevük van, mint az embereknek. Ha egy embert Érmellé-
kinek vagy Hegyaljainak hívnak...

CZVIKLI ...vagy pláne Palackinak!

PALACKI Vagy pláne Palackinak, arról nem lehet semmi rosszat felté-
telezni. Életerős, retekpiros és folyton a nadrágszíjokkal bibelődő
emberek jutnak eszünkbe, ha olyan tájakról hallunk, ahol a jó bor te-
rem. Azt gondolnánk, hogy Tokajban csupa zöldpecsétviasz-fejű,
aranyfeliratos-derekű emberek sétálgatnak az utcán. Na, igyál, Kál-
mán!

VŐLEGÉNY (*felhajt egy hatalmas pohárral*) Nem fog megártani?

MENYASSZONY Dehogy! A Palacki uram szerint csak vért csinál...

CZVIKLI Butaság. Az aszúból csak harminc cseppet szabad inni.

PALACKI Vagy vegyük például Mádót, Szerednyét, Tarcait. A pincék-
ben kormos lámpa világít, és a füstölt kolbász nagy falatokban csú-

szik az emberek bajusza alá. Kóstold csak meg, Kálmán, ezt a mádi kétévest!

CZVIKLI Azt elfelejtette megemlíteni, hogy a bajuszos kétszer iszik!

PALACKI Látod, Kálmán, nincs is boldogtalan ember Mádon.

MENYASSZONY Boldog vagy te is, igaz Kálmánkám?

VÖLEGÉNY *(már részeg egy kicsit)* Boldog vagyok veled, édes feleségem!

CZVIKLI És a balatoni borokkal hogy állunk, tisztelt úr?

PALACKI Én, bár nem vagyok nagy kedvelője a balatoni borvidéknek, nagy megindultsággal tudom ajánlani Kálmán öcsémnek Csopak habléány taposta nedvéi; rég múlt Anna-bálok izzadt leányderekai, libegő harisnyakötői látogattak, holdas nők és éji zenészek jöttek az ablakom alá, ha ezt ittam.

VÖLEGÉNY *(iszik)* Én is látni akarom! De jó, még sose ittam ennyit.

MENYASSZONY Na, látsz már valamit, édes Kálmánkám?

CZVIKLI De ezt már nem hagyhatom szó nélkül! A badacsonyi boroknak nincs párjuk a világon!

VÖLEGÉNY Gyere táncolni! Anna-bál! Anna-bál!

PALACKI Sohasem voltam kedvelője a vágyában önfeledten ordító szerezemnek.

VÖLEGÉNY *(dalol)*

Édes legényélet
búcsúzó!
eddig bírtam szabadsággal, ennél tovább
nem bírom!
nem bizony!
édes legényélet
búcsúzó!

Jaj, mi vár rám?
ahogy néz rám az én mátkám
sötét csillag a szeme
kerek alma feneke
jaj, mi vár rám?

MENYASSZONY *(súgva)* Én úgy látom, hogy már nagyon részeg a Kálmán...

PALACKI Várd ki a sorodat, kismacschkám. Majd később keresünk valami alkalmasabb helyet.

CZVIKLI Miért nem folytatja, kifogyott a tudomány? Még egy szót sem hallottunk a vörösborokról!

ÖRÖMAPA Badarság. Tánc nélkül mit sem ér a borozás.

MENYASSZONY Jöjjön maga is, Palacki uram!

Cziffrákat kivéve most már mindenki táncol. Néha hirtelen megáll a zene, és a táncosok zihálva merednek maguk elé. Aztán hirtelen megint tombolnak

ESZTÉNA Maga ne menjen, maradjon itta közelemben... Olyan vadak a férfiak... Szeretnék itt meghúzódni az oldalán, akár egy medvehangú kemence melegében...

CZIFFRA Mondd a neved!

ESZTÉNA Már megmondtam.

CZIFFRA Még egyszer akarom hallani, ahogy édes szád melegéből előbújik.

ESZTÉNA Setétke.

CZIFFRA Úgy, úgy. És most a másikat...

ESZTÉNA Eszténa.

CZIFFRA Szép vagy, Eszténa, mint a fiatal emlékezet. Szép vagy, és én szeretlek. A hajdiban ezeregyéjszakás álmok kergetőznek, a nyakad hajlása királyságokat ér.

ESZTÉNA Különös nap. Mintha álomban beszélne a tekintetes úr. Maga olyan másnak látszik, mint a többi. Mit keres ebben a vérpiros kedvű lakodalomban?

CZIFFRA Eljöttem ide, hogy találkozzam veled. Valaki ma azt mondta, hogy márki sem látok a koporsóim mögül. Aztán a tükörben szembe-találkoztam önmagammal. Ne nevsz ki, Eszténa.

ESZTÉNA Nem nevetek.

CZIFFRA Én olyan ember vagyok, akit könnyen el lehet felejteni. Egy kézlegytítés az élet. Nem akarok én már semmit.

ESZTÉNA Mindenki látni, érezni, megbolondulni akar. Mit akar hát tőlem?

CZIFFRA Nem akarok én semmit. Csak gögösen akarok üldögelni a kunyhóm küszöbén, míg az élet tébolyodottan rohan el kis tetőm felett. Ember nem vagyok, nem élvezem, megvetem, amit az emberek csinálnak. Lehet, hogy halott lettem a pácienseim közt magam is. Nem akarok én semmit, nagyságos kisasszony.

ESZTÉNA Mit akar hát tőlem?

CZIFFRA Szép vagy, idegen vagy, másvilág vagy. Te vagy az, akit el-képezlek ágyban fekvve, madárbanattal, ismeretlen tükrű tekintettel. Sohasem érzett illatú szigetek pompáznak benned, boldog tébolyok hemperegnek a szempilládon... Rémület vagy, megholt asszony, aki ezen a titokzatos éjjelen a csontjaimba költözött. Halál vagy és élet vagy.

ESZTÉNA Te szegény. *(Megsimogatja Cziffra fejét)*

CZIFFRA Úgy hangzol bennem, mint a négermuzsika. Máskor népdal vagy a Tisza mentén, holdvilágnál, halásztanyán, öngyilkos hangulatban. A nagyapám keringője vagy vasárnap délután a zongoránál. Egércincogás és cirkuszi polka. Egy végtelen, kutyahangú üvöltés, mely a tébolydából hangzik... Szerelem vagy. *(Egyre forróbban ölegeti a lányt)*

ESZTÉNA Ne bánts!

CZIFFRA Ne félj tőlem!

ESZTÉNA Férfit én még nem szerettem soha. Dölyvedt szeműek, kapafogúak, böllérnyakúak a férfiak. Egy öreg, sánta fűzfát szerettem csak eddig, mely ott őszült meg a szülőfalumban, a békalencsés Tisza partján. De a végén ő is megcsalt, a nyomorult.

CZIFFRA Én nem hagylak el soha.

ESZTÉNA Ősi ember maga, Cziffra János, én meg tavaszi nő vagyok. Nem tudlak meggyógyítani, de táncolni most megtanítalak. CZIFFRA Érzem, hogy halál vagy, aki a nyakamba ugrik, hogy a pokol fenekéig sarkantyúzzon. Gyerünk! Előbb-utóbb úgyis elvisz az ördög valakit ebből a temetővel körülvett városból. Gyerünk! Vigyé! a táncba, Eszténa!

ESZTÉNA Gyerünk!

CZIFFRA Ugorjunk nyakig a bundapálkás muzsikába, a cimbalom a plafonig ugrik, a cigány fékeveszetten dől bele a vonóba! Gyerünk! Hempereggess meg tollban-szurokban, és úgy küldjél be dögszállító kocsin a tébolydába!

Teljes erővel tombol a tánc, Cziffra egyre bizonytalanabban mozog, végül a földre rogy. A mulatós zene fokozatosan gyászindulóba vált, melynek alapja Liszt Teleki László vagy Csárdás macabre című zongoradarabja lehet. Az esküvői társaság gyászmenetté változik, mintegy Cziffra képzeletében. Stefánek vezetésével két koporsót visznek át a színen, az egyikből kilóghat egy láb, a másikkól az Özvegy kiált oda valamit Cziffrának. Aztán a látomás eltűnik, és Cziffra ájultan marad a színen

5. jelenet

Cziffra ájultan fekszik a földön. Megjelenik Álom

CZIFFRA Ne hagyj el! Segíts...

ÁLOM Hát pórul jártál nélkülem, te szegény, ábrándokat kergető temetésrendező? *(Felsegíti Cziffrát)*

CZIFFRA Különös nap. Az éjszaka álmainak hullaházaiban csárdást fütyörészve birkózik az ifjúság.

ÁLOM Előbb-utóbb elvisz valakit az Ördög ebből az eszelős városból.

CZIFFRA Hol vagyunk?

ÁLOM Mintha nem tudnád... A Frank Jeremiás és neje utcában.

CZIFFRA Félek egyedül, Ne hagyj el többé!

ÁLOM Eleven szoknyák után futottál, hűtlenkedtél, elhagytad a halottaidat? Miféle kalandba keveredtél, te szegény.

CZIFFRA Szerelmes vagyok...

ÁLOM Hát nem voltál még soha?

CZIFFRA Kerültek elém mindenféle nők, dámák és utcai szajhák; del-nők és riheronyok adtak egymásnak találgat a ravatalozóban, és kí-nálták felém fölösleges bájaikat a' boncasztalon. Felmértem őket, mint nagygazda a földjeit. És néha, szerelmes is voltam, nem tagadom, de csak a drága, ifjú halottakba. A boncolóterem sápadt, vi-szonzatlan szerelme volt ez. A halott nők kergettek az álombeliekhez. ÁLOM Ismerem őket. A szeretőm volt valamennyi.

CZIFFRA Az álombeli nőknek hullámzó vérük volt, beledugták mezelen lábukat a szájamba, a nyakamba ültek lovagló helyzetben, és a zsebembe nyúlva különös kívánságokat súgtak a fülemben.

ÁLOM Tudom. Forgattak, dagasztottak, az ágy alá kergettek. A kövérek hangokat adtak, mint a fáradt aratók.

CZIFFRA A soványak tótágast álltak az asztal lapján, míg szoknyájuk szerelmesen borult a nyakukba. A kicsik úgy hemperegtek, mint szendergések a szempillán.

ÁLOM És jöttek aztán nők tollas madáralakban; jöttek, mint nehéz szárnyasok, melyek alig bírják őszi zsírukat, rigólábúak és szemtelen verébügrálásúak.

CZIFFRA Voltak nők, akik kötötűkből voltak összerakva, egyik-másik renyhe volt, mint a tojni készülő tyúk.

ÁLOM Ismerem valamennyit. *(Legyint)* Egyik sem pótolhatja egy eleven nő mosolyát.

Közben megszólal a Kurvák dala

CZIFFRA Hol vagyunk?

ÁLOM Már mondtam. A Frank Jeremiás és neje utcában. Nem ide készültél egész este?!

CZIFFRA Szerelmes vagyok...

ÁLOM Ugyan, csak belegabalyodtál egy könnyen lejáró harisnyakötőbe...

CZIFFRA Figyelj! Hallgasd! Nekünk énekelnek!

ÁLOM Csak neked. Engem csak te láthatsz. Én csak a te álmod vagyok.

CZIFFRA Most már velem maradsz az éjjel? Nem hagysz el? Megígéred?

ÁLOM Mondtam már: hamarosan meghalunk mind a ketten. Addig még veled maradok. Megígérem.

CZIFFRA Régóta állok a Halál szolgálatában. Már nem félek tőle. De most menjünk az elevenekhez! Gyerünk!

Belépnék a bordély kapuján. Most teljes erővel szól a Kurvák dala

KURVÁK DALA

Mi vagyunk a rosszlányok
mi vagyunk a kurvák
festett boszorkányok
pezsgős koholmányok
tarka selyemszoknyák mi
vagyunk a kurvák!

Ahogy fogy az éjszaka
úgy nő a mi kedvünk
birs szaga, tél szaga
akácfürtök illata
összekeveredik bennünk
ahogy fogy az éjszaka!

Mi vagyunk a rosszlányok
mi vagyunk a kurvák
legényember megrontói
házas férfi ápolói
öregember pátyolói
mi vagyunk a kurvák!

6. jelenet

Az ablakban megjelenik Natália. Látszik, hogy terhes

NATÁLIA Verjen meg az Isten mindent. Verje meg ezt a házat, ahol meg kell szülnöm a gyereket, verjen meg mindenkit, aki átlépi a ház küszöbét, verje meg agyonnyomorgatott ágyait, ahol a párok úgy váltják egymást, mint a hullák a boncasztalon. Verd meg e ház kapuját, amelyen úgy suhannak be a kikeményített alsószoknyák, mint a hívogatás. Thataszd meg légyipiszkos, szemérmetlen tapétáit, tedd poshadttá minden mocskot magába fogadó fürdővizet. Verd meg a zsebmetszővigyórukat, a gyermekarcú kéjelgőket, a kapzsi butákat, a testüket eladókat, a testeket vevőket, az ágyékukkal kufárkodókat, a kebleikkel kereskedőket, a lábaikat árusítókat, a csók-kalmárokat, a hajasokat és a kopaszokat, a fiatalokat és az öregeket,

Amandától Zsófiáig minden lányt a városban. Verd meg őket vak-sággal, tébollyal és arcfekélyekkel. Tedd rózsaszínű testüket reszelőssé, sajtszagúvá, szőrössé, büdössé. Növessz gyémántkemény krumplibütyköt a talpukra, hogyne járhasanak az én szeretőm és a más szeretője után. Szedd le a húst a fogairól, hogy többé ne kacsaghasanak hátravetett fejjel, ha kibontja keblüket egy majomszörös kéz. Tépd ki szálanként a hajukat, hogy gömbölyű legyen a fejük, mint a kugligolyó. Tedd, hogy denevér kölykezzen az ágyékukban! Fújd fel dunyhásra most még sima, gömbölyű hasukat, hogy pattanásig feszüljön, akár az enyém, a terhes nő hasa. Tedd lottyadtá, aszotta ma még duzzadó, kecskeszőlő vidámságú kebleiket, hogy úgy zörögjenek a szélben, akár a papírzacskó. Genny folyjon kacskintós szemükből, bűzös víz trágárságokra nyitott fülükből, féreg petézzsen rossz szagokra táguló orrlikaikban. Rontsd el a beleiket, hogy ott adják vissza eledelüket, ahol magukhoz vették. Verj meg mindenkit lsten, hogy itt kell megszülnöm gyermekemet; de ha gyenge vagy és gyáva, köss szövetséget az ördöggel, hogy vigyen el mindenkit ebből a förtelmes városból. Ámen. *(Keresztet vet és eltűnik)*

Ezután két hullaszállító egy csuromvér ruhájú fiatal lány holttestét vonszolja ki a házból

II. felvonás

7. jelenet

A jelenet játékmódját a következő tény szabja meg: Álmat csak Cziffra látja a többi szereplő nem, ezért felcserélhetik egymás között szövegeiket. A jelenet alatt „Ő” megállás nélkül eszik. De elképzelhető az is, hogy „Ő” egy spanyolfal mögött ül a nézők számára láthatatlanul, és Jella ki-be jár hozzá

JELLA Ezúttal elkéstél, Cziffra. A konkurencia már elszállította a halottat. Az én temetésem még messze van.
CZIFFRA Tudom, tudom, maga elpusztíthatatlan, Jella asszony...
Megint egy lány? Mára negyedik ebben a hónapban...
JELLA Elvágta a torkát a riherongy a szeretője borotvájával. Undorító.
Legalább három lavórvért kellett felmosnom. De nem sirok utána. Jó kis város ez. Ha kiesik egy, akad helyette három.
Ő Mi lesz már azzal a levessel?!

JELLA Ő mindig éhes. Kienné még az egérfogóból is a szalonná.
CZIFFRA *(beleszagol a levesbe)* Ilyent még Ferenc József sem eszik...
JELLA Ferenc József? Állandó vendégem...
CZIFFRA Ferenc József?!

JELLA *(nevet)* Mit tudsz te?! Ha szerencséd van, ma éjjel láthatod. De ezt most az én királyomnak főztem. Le is törné a derekamat, ha csak egyféle húsból főzném a levest. Szüksége van az erejére.
CZIFFRA Minek?
JELLA Hát mit gondolsz, ki próbálja ki az új lányokat?
CZIFFRA Ő?! Pedig olyan nyiszlettnek látszik...
JELLA Nem baj, ha kicsi, csak mozgékony legyen... *(Nevet. Elhajítja Cziffrát a levestől)* Mi van veled? Olyan zöld vagy...
CZIFFRA Esküvőn voltam. Megvallom, kicsit kóvályog a fejem.
JELLA Ég a pokol, mi?! Esküvő... Nem neked való az ilyesmi. Egyél egy kis kovászos ugorkát, az jót tesz. Olyan, mint az üveg.
CZIFFRA Egy kis jég, ha akadna a háznál...
JELLA Nálam van minden. *(Jeget tesz Cziffra homlokára)* CZIFFRA De sajnálom, hogy sohasem lehettem a nők barátja. JELLA Esküvő... Csak nem menyasszonyt keres itt magának a temetésrendező?!

CZIFFRA Hát, ma éppenséggel nem volna ellenemre...
JELLA Na, csak hogy ezt is megértük! Megfordult itt már az egész város, annyi férfi vonult fel előttem, akár egy sorozóorvos előtt. Csak a Cziffra nem szánta el magát soha... Gyerünk! - kiáltottad mindig, ha egy hullát kellett elszállítani a háztól.
CZIFFRA Voltak éppen elegen...
JELLA Gyerünk! - kiáltottad mindig és rohantál vissza a koporsóid közé. Na, gondoltam, várjuk ki a végét, barátocskám, előbb-utóbb ez is az én kezemre kerül.
CZIFFRA És most itt vagyok. Mindig nagy tisztelője voltam magának,

Jella asszony..
 JELLA Azt elhiszem. Nem akad férfi a városban, aki rosszat beszélne rólam. Piacra járok, templomba járok, mosok, vasalok, főzök reggeltől estig. Ezek meg itt: disznók, állatok. Még holtukban is összerondítanak mindent.
 CZIFFRA Nehéz mesterség...
 JELLA Olyan becsületes képed van, szívesen idevennélek üzletvezetőnek.
 CZIFFRA (nevet) Aztán nekem kellene kipróbálni a lányokat?
 JELLA Az az én királyom feladata. Neked kéne a törülközőket hordani, kicserélni a lepedőket, ajtót nyitni a látogatók előtt. Semmi az egész, volna-e kedved hozzá?
 CZIFFRA Megszoktam már a halottaimat. Nem hagyhatom cserben őket.
 JELLA Pedig a mi foglalkozásunk rokon. Előbb-utóbb mindenki a mi kezünkre jut ebben a városban. Legyen az dáma vagy apáca, baka vagy tábornok, az ágyban és a boncasztalon mindenki egyenlő. Ő Minek ez a sok beszéd? Pláne, amikor tolvajok jártak a háznál...
 JELLA Tolvajok?!
 Ő Azok hát, mert különben nem tudom, hová tűnt a karalábé a levesből?
 JELLA Na, tessék! Ő egyáltalán örüljön, hogy ilyen asszonyra talált, akinek nem jut eszébe semmi rosszasság, csak dolgozik reggeltől estig, egymás mellé rakja a krajcárokat, és örül, ha megajándékozzák egy hatoskával, mert nagyon sok mindent kell pótolni. Nagy vagyont vittek el a csikók.

Jella szövege alatt Ő keze a nő szoknyája alá csúszik, miközben másik kezével nyugodtan kanalazza a levest

CZIFFRA Miféle csikók?
 JELLA Te persze amolyan tisztos polgár vagy, azt sem tudod, mi fán terem a lóverseny?
 ÁLOM (súgva) Cukroslány a negyedik futamban.
 CZIFFRA Nono. Azért engem sem a gólya költött. (Fontoskodva) Itt van például Cukroslány a negyedik futamban...
 JELLA Az az ötlábú kecske?! Tavaly is felsült az Alagi Díjban!
 CZIFFRA Alvinczi is öt játssza...
 JELLA Te ismered a Traktárovcicot?!
 CZIFFRA Kicsodát?
 JELLA Hát Alvinczit. Az éjszakában mindenkinek legalább két-három neve van. Engem például hívtak már Damasztinénak, Johannának, Késő Fáninak vagy egyszerűen csak János néniének. Az egyik imádóm Kövi Dinkának nevezett. A jobb időkben meg Madame Luise voltam. De hát elmúlt az ifjúság. Mindenemet eljártszottam. Pedig volt már vagy százezer forintom. Azért robotolok, hogy visszassezerezzem. Már nem sok hiányzik belőle. Kell a pénz.
 Ő Badarság. Sokkal nagyobb a tál, mint a sült. Az igazi tálak azok, melynek széleiről kihajolnak a combcsontok, és a végükre fehér nyakkendő van húzva, mint a virágcsokrokra. Az igazi tálról még a rostélyos is kikukucskál, mert nem fér el benne.
 JELLA Ő nem visz engem sehová. Sohasem beszélhetek mással, mint rongy nőkkel és még rongyabb férfikkal. Hányszor kértem, hogy menjünk ki a budai hegyek közé, vagy szedjünk vadvirágot, a mezőn.
 Ő Te szerencsétlen, hát csakugyan elvitted a kanalamat?! Nem ér az semmit, hogy most új kanalat kezdesz törölgetni a piszkos szalvétáddal! Nekem a régi kanalomhoz lett volna gusztusom, melynek fogásához már hozzászokott a kezem, amely háziasra melegegett a tenyeremben, amellyel megettem a levesemet, és amelyet letörölgettem kenyérdarabkákkal. Hogyan merítsek a tálba most egy idegen kanalat!?
 CZIFFRA Ha egyszer megürül a hely, fogadjon el babájának... JELLA Mindennap hallok elég ajánlatot. De mindhiába. Az én vérem olyan nyugodt, mint a tó. Komoly nő vagyok.
 CZIFFRA S én komoly férfi...
 JELLA Hát asszony kellene, Cziffra János? Megsavanyodtál a koporsóid között?
 CZIFFRA Talán igen. Szinte márki sem látok mögülmük. Talán hiábavaló volt... Talán rosszul életem mostanáig. Talán értelmetlen és önző volt az egész... Talán gögös voltam és szívtelen... És megvettem, kinevettem az embereket is talán. Talán valóban asszony kellett volna a házhoz és egy-két gyerek is talán.
 JELLA Talán, talán... Túl sok a talán.

CZIFFRA (nevet) Talán igen. De meg ne haragudjon érte, Jella asszony!
 JELLA Beszélj csak nyugodtan, könnyíts a lelkedem!
 Ő Hátra kell kötni a szakácsnő sarkát, mert a káposzta nincs eléggé megpácolva.
 ÁLOM Egy kis zsírt kellene a káposztára tenni...
 Ő Azt magamtól is tudom. Némelyek villával eszik a káposztát. Én nem!!! Kanál nélkül nincs igazi evés, mert a kanál a felszínre hozza az ételek ízeit, mint valami vödör.
 ÁLOM Unatkozom. Mit fecsegünk annyit ezzel a szószátyár asszonnal és a kákabélú szeretőjével?! Gyerünk! Most miért nem kiáltod, hogy „gyerünk, nézzünk már utána a ház harisnyakötőinek!”
 JELLA Három esztendeje ígéri, hogy falura visz. Utálom a városi életet.
 Ő azt akarja, hogy a legszebb éveimet a négy fal között töltsöm, míg nem jön a Cziffra, hogy kifüvarozzon a temetőbe.
 Ő Háta sajtot hol maradnak?! Sajtot mégiscsak kell enni ebéd után! Az a miénk, amit megesszünk, mert a koporsóban többé meg nem kínálják az embert.
 JELLA Te meg mit ülsz még mindig itt?! Megkaptad a borogatódat, megetted az uborkádat, elsírtad a bánatodat is. Mit akarsz?! Szőkét vagy barnát? Vagy éjfeketére lenne gusztusod, összenőtt szemöldökkel?! Legyen tüzes, parázshúsú vagy lágy legyen, akár a tejszínhabos eper?! Milyen menyasszonyt akarnál, Cziffra János?!
 CZIFFRA Nem is tudom. Előbb körülnéznék egy kicsit.
 JELLA Jól van, veled türelmes vagyok. Elvégre mégis vagy tíz évig vártalak. Gyerünk a szalonba!
 CZIFFRA Gyerünk!
 ÁLOM Gyerünk!
 JELLA De vigyázz! Itt mindenért fizetni kell.
 Ő (egyedül) No, most már meginnék egy jó pohár sert. Sert. Méghozzá csakis fülespohárban.

8. jelenet

Jella, Cziffra és Álom a szalonban. Az egyik heverőn Natália fekszik

JELLA Már megint itt döglök. Hányszor mondtam, hogy itt magának nem lehet heverészní?! Még elriasztja nekem a vendégeket. NATÁLIA Tavaly még másképp beszélt.
 JELLA Tavaly még nem buktál fel a nagy hasadban. Csinos volta pofikád, kemény a temporod, feszesen állt a melled.
 NATÁLIA Sok pénzt hoztam magának.
 JELLA A már régen volt. Most örülj, hogy ebben a házban legalább meghúzhatod magad. A terhes nő nem kell a férfiaknak, kicsikém.
 ÁLOM Sosem lehet tudni... Van, aki éppen az ilyesmit kultiválja...
 JELLA Nocsak. Te talán... tudnál valakit?
 CZIFFRA Én?!
 JELLA Felezhethetnék...
 CZIFFRA Ugyan, hova gondol?!
 JELLA A férfiak mindenféle disznóságot kitaláltak már. Ismerek olyat, aki a koporsóba fektetve imádjá a feleségét.
 CZIFFRA Az biztosan a Weiszné. A férje velem dolgoztat.
 JELLA Na, lódulj!
 NATÁLIA Ha Henrik itt lenne, nem merne velem így beszélni.
 JELLA De nincs itt, és én nagyon meglepődnék, ha errefelé látnám az elkövetkező pár száz évben. Nincs határa a férfiúi aljasságnak.
 NATÁLIA Henrik nem aljas. Csak egy kicsit... könnyelmű. JELLA Még ő védi! Hol vannak a fülbevalóid?
 NATÁLIA Henrik kölcsönvette.
 JELLA Háta rókabundád, amit a disznófejű hentestől kaptál? NATÁLIA Henrik zálogba rakta. De holnap kiváltja. Mostanában nagyon rosszul futnak a csikók. De most van egy biztos tippje. JELLA Persze, Cukroslány a negyedik futamban. Biztosan Alvinczitől kapta...
 NATÁLIA Azt nem tudom, de kell a pénz.
 JELLA Ha jobban vigyáztál volna, nálam még most is vagyonokat kereshetnél.
 NATÁLIA Óh, hogy undorodom a maga mocskos vendégeitől. JELLA Mit gondolsz, én nem undorodom?! Egészen tüzes a homlokod. (Megtapogatja a nő hasát) Nagyon feszít?
 NATÁLIA Igen... Mintha a szívemet rugdosná...
 JELLA Akkor fiú lesz biztosan. Jól van már, nem lesz semmi baj, ne félj! Ha így folytatod, biztosan te fogod elnyerni az Asszonyságok Díját...
 CZIFFRA Az micsoda?

ÁLOM Egymérföldes verseny hároméves és idősebb kancáknak.
JELLA Jár ide egy szülész orvos, megszállott lóversenyos, az találta ki.
Az a nő nyeri el a díjat, aki éjfélt után először szüli világra a porontyát a kerületben.
NATÁLIA Ha Henrik itt lenne, biztosan nem engedné, hogy mindenféle lovakhoz hasonlítsanak. Ő olyan, mint Szent Ágoston, aki fiatalokában rablással, csalással, tolvajlással foglalkozott. Vénységére mégis a lábát csókolgatják az asszonyok. (Összegörnyed a fájdalomtól)
Ő (hangja kívülről) Jella, hol vagy már?! Nem találok a levesben a velőskocot!
JELLA Megyek már! (Kirohan)

Natália nyög, Álom és Cziffra lefektetik

CZIFFRA Hogy hívnak, gyermekem?
NATÁLIA Natáliának. De ebben a házban Sárinak is neveztek. Henrik meg szerelem közben Eszténának hívott.
CZIFFRA Eszténa...
ÁLOM (hallgatózik a nő hasán) Úgy hallom, jó fájások jönnek.
NATÁLIA (Cziffrától) Ugye fiú lesz?
ÁLOM Lány lesz valószínűleg.
CZIFFRA Lány lesz.
NATÁLIA Nem akarom! Ne legyen olyan, mint az anyja!
CZIFFRA Egy kicsike Natália. Vagy Eszténa...
NATÁLIA Nem! Ha lány lesz, hívják inkább Henriettnek az apja után. Jaj, én meghalok. Azt kérem a Jóistentől, hogy velem együtt törölje el a nevemet is a föld színéről. A szülőfalum temetőjében akarok feküdni, a jeltelen sírok közt, a kerítés tövében, ahol ecetfák és szomorúfüvek ringatják el sutogásukkal a halottak álmaikat. Csend van itt és örök béke, és a lentiek oly megelégedéssel nyújtóznak el a sírban, akár a pásztortűz mellett. Néha megboronganak a föld feletti füvek, mert odalent nagyot tüsszentett az örökké náthás Liptai bácsi. Itt bizonyosan megtalálom az édesanyámat is, akit életében nem ismertem. Ott ül édesanyám a kemenceduruzsolású sárgódörben, és engem ringat örök álomba hajnali kovászillatú ölében.
HANG (kívülről) Pezsgőt! Pezsgőt! Jella! Hol csavarogsz, te boszorkány?
CZIFFRA Jöjjön, Natália, itt nem maradhat tovább!
NATÁLIA (görcsöl) Jaj, meghalok! A Gellérthegy bejön a szobába és a hasamra fekszik. A szívem alatt tüzes tuskékkal kirakott fejű csillagok sísteregnek. Segíts, segíts még utoljára, szepültelen Mária!
CZIFFRA Segíts már! Mit állsz itt? Csináljunk már valamit! ÁLOM Ugyan mit tehetnék?! Én szórakozni jöttem ide.
CZIFFRA Kegyetlen vagy.
ÁLOM Születés, halál, zokogások, szenvedések - mindig ugyanez a földi nóta. Unalmas.
CZIFFRA Én akkor is segíteni fogok. Így nem lehet élni!
ÁLOM Na, eddig mintha sikerült volna... Egyedül maradsz, Cziffra János.

JELLA Kifelé! Komoly, pezsgőző vendégeket várok ide.
CZIFFRA Figyeljen rám, Jella asszony... adjon valami tisztességes ágyat ennek a szerencsétlennek.
JELLA Igen?! És ki fog fizetni érte?!

CZIFFRA Hát... Majd fizetek én...
JELLA Mindenkinek? A bábának, a mosónőnek?
CZIFFRA Megfizetek mindenért.
JELLA Különös nap. Mi van veled? Hova tűnt a híres takarékoságod? Tíz évig ide se dugod az orrod, csak ha halott van a háznál, most meg egyszerre felcsaptál a bakasárik pesztonkájának?!

CZIFFRA Maga beszél? Hisz magának sincs gyereke!
JELLA Nincs. Ezt nem adta meg az Isten. Jól van már. Hol a pénz?

Cziffra pénzt ad neki

Jól van. Segíts ennek a szerencsétlennek! Ne féljen, Natália, megnyerjük az Asszonyságok Díját!

Kitámogatják Natáliát. Álom egyedül marad

9. jelenet

Álom egyedül, leskelődni kezd. A látvány: egy majdnem meztelen nő félkábultan. Álom kéjesen bámulja. Ekkor jön vissza Cziffra

ÁLOM Pszt! Gyere gyorsan! Ott, lejjebb találsz egy másik lyukat. Megmutatom neked a kétmillió éves nőt!
CZIFFRA Miért mondd, hogy kétmillió éves?
ÁLOM Egy éve ópiumot szív. Egy nap alatt ötezer évet képes átélni. Így most körülbelül kétmillió éves.
JELLA (megjelenik) Ébredjen, Tubarózsa! Látogatója jött. A császár kér bebocsátást.

Tubarózsa nagyon lassan mozdul. Testét ledörzsöli valamilyen illatszerrel, bő, köpönyeszerű ruhát dob magára. Egy tőkéletesen Ferenc Józsefre maszkírozott ember lép be

TUBARÓZSA Hogy a ragya verné ki az arcát az összes császárnak és királynak! Tömeggyilkos mind, bűdös a szája mindegyiknek, és odvas szagú még a lelke is. A fülük szőrös, és tele van lekváros zsírral, a lábuk, hónaljuk ragad a kosztól és a vértől, melyet zsarnoki hajlamukban népeikből kipréseltek. De a legundorítóbb mind közül Ferenc József, az osztrákok császára és a magyarok királya! Hogy vinné már el a fekete pestis, a köszvény, a tábesz vagy a tüdőrák, égjen el agyveleje nyúlós, fekete korommal, bélsár csurogjon a szájából, ágyékában vöröshangya fészkeljen, mert nem lesz addig békesség, amíg ez a császár uralkodik az országban!

Eközben Ferenc József a legnagyobb élvezet jeleit mutatkoznak. Le-szedi érdemrendjeit, és a nő lábai elé helyezi azokat. Négykézlábra áll, és a szájha lábnyomait csókolgatja

FERENC JÓZSEF Bocssáss meg! Bűnös vagyok, köpjél szemem, tiporj a nyakamra, csak ne haragudj többé! Igazad van, bűnös vagyok: feleségemet vérbajjal fertőztem meg, mert állandóan bécsi szájhák után rohagáltam. Rudolf fiamat öngyilkosságba kergettem, Kosuthot száműzetésbe hajszoltam, Széchenyi miattam pusztult el a tébolydában, Petőfit az én parancsomra hurcolták Szibériába. Ide hordtam minden pénzt a kincstárból, csak hogy még jobban imádhassalak. Bűnös vagyok minden porcikámban, de csak a te irántad égő olthatatlan szerelem tett ilyené!
TUBARÓZSA Menj vissza, te nyomorult féreg a vérbajos királynődhöz, nekem nem kellesz ilyen undorító állapotban!
FERENC JÓZSEF Büntess meg, csak szeress!
TUBARÓZSA Bizonyítsd be, hogy valóban imádsz! Idd ki a mosdóvizemet.
FERENC JÓZSEF (mohón felszűrőcsöli a mosdóvizet) Büntess még, büntess még! Vezekelni akarok!
TUBARÓZSA Látom, tényleg szeretsz, ezért jutalmul megbüntettek. (Korbácsot vesz elő, néhányat rávág az öreg lemeztelenített ülepére) Nesze, Petőfiért! Nesze, Kosuthért! Nesze, Széchenyiért! (Aztán elfárad) Tudod, hogy egyedül nem bírok veled, te útonálló. Asszonyság, jöjjön be kérem!
JELLA Jó lesz sietni, mert kint vár már a római pápa is.
TUBARÓZSA Na, ütött a végórád, te népek hóhéra.

Felkötik egy gerendára az öregét és csépelni kezdik. A színpad ezen része most elsötétül, csak a kéjes üvöltést hallani

10. jelenet

CZIFFRA Különös nap. Mintha soha nem akarna véget érni ez az éjszaka.
ÁLOM (üveget vesz elő) Igyál!
CZIFFRA Szilvórium. (Megint iszik) Szilvaszesz. (Iszik) Kóser pálinka, spanyolmeggyeszemű zsidóasszonyok lubickolnak az üvegben. Felém öltögetik a nyelvüket.
ÁLOM (nevet) Csak vigyázz, nehogy magukhoz csábítsanak a palackba! Beszorulnál, Cziffra János!
CZIFFRA Lubickoljatok csak, henteregjete! Nyalogassátok a szája-tok szélét! Tubarózsa... Eszténa... Natália... (Iszik) Szeret? (Iszik) Nem szeret? (Iszik) Szeret? (Iszik) Nem szeret?
ÁLOM Ne vadulj már, Cziffra János. Te akartál idejönni. Látom, mégse neked való az ilyesmi. Gyerünk! Gyerünk haza! Bújj vissza a koporsóid fedezéke mögé!
CZIFFRA Nem megyek haza. Most már kivárom, amíg megszületik a gyerek.
ÁLOM Csak nem akarod örökbe fogadni?
CZIFFRA Végtelen éjszaka. A nap nem akar feljönni...

ÁLOM Tán ő is kuplerájba költözött. Vegyél példát rólam. Én vidám vagyok. Vidám vagyok, mint egy..., mint egy részeg temetésrendező.

CZIFFRA Te állat.

ÁLOM Minek keseregni, két tenyérrel gyömöszölni a fejünket, amikor előbb-utóbb mindenkit elvisz az Ördög ebből a fékevesztett városból?! Meghalunk mindannyian.

CZIFFRA Addig meg csak henteregjete! Mozgassátok az orrotokat, mint a szuka, ha kanszagot fogott!

ÁLOM Unalmas vagy, Cziffra János. Gyerünk! Gyerünk már tovább vidámabb harisnyakötők felé!

CZIFFRA Menj csak! Menjen, rohanjon mindenki! Én nem mozdulok. Minek hoztál ide?

ÁLOM Már megint kezdod? Te akartál idejönni! Én csak a te álmod vagyok.

CZIFFRA Ócska álom vagy. Aljas, gonosz.

ÁLOM Eppen így vagyok a tiéd.

CZIFFRA Más álmokat szeretnék. Legszívesebben megölnélek.

ÁLOM (nevet) Hát csak próbáld meg, Cziffra János!

CZIFFRA Lehet, hogy én nem is élek. Lehet, hogy álom vagyok én is csupán. Vajon kinek az álma lehetek én?

ÁLOM Talán Natália álmodik téged. Vagy jobb szeretnéd, ha Eszténa álma lennél?! (Átöleli Cziffrát) Nem vagy valami vonzó álom, Cziffra János...

CZIFFRA (ellőki) Menj innen, takarodj! Gyűlöllek és iszonyodom tőled.

HANG (kívülről) Pezsgőt! Pezsgőt!

CZIFFRA Igaza van! Pezsgőt! Pezsgőt! Menj! Mulass helyettem! Lovagoljatok disznóháton!

ÁLOM Mondd meg végre, hogy mit akarsz tőlem.

CZIFFRA A barátom vagy, ugye?

ÁLOM (gúnyosan) Állok rendelkezésedre.

CZIFFRA Akkor tudod, hogy mit szeretnék.

ÁLOM Persze, hogy tudom, Jól van, odaülök Natália ágya mellé. Utoljára még helyettesítelek.

CZIFFRA Én meg addig...

ÁLOM Te meg addig éled világodat. Akkor hát, lovagolj te disznóháton! Henteregjél! Mozgass az orrodát!

CZIFFRA De visszajössz, ugye!

De Álom már eltűnt

STEFÁNEK *(belép. Alig felismerhető, nagyon ficsúrosan van öltözve)* Pezsgőt! Jella, hol az ördögbe csavarogsz?

CZIFFRA Stefánek, hej Stefánek! Nem boldog a magyar! STEFÁNEK Cziffra úr... Én csak... Cziffra úr! Jézusom, maga az valóban? Jöjjön, hadd tapogassam meg!

CZIFFRA Én hát, ki lenne más? Megfogadtam a tanácsát.

STEFÁNEK Nagyon jól tette. Hej, Cziffra úr, hát ezt is megértük! Cziffra úr a Frank Jeremiás és neje utcában!

CZIFFRA Hej, Stefánek, Stefánek! Igyál!

STEFÁNEK Pszt! Ne szólítson a nevemen! Ezek itt most éppen Dominó úrnak ismernek. De kell is az inkognitó. Iszonyatos kincsnek vagyok a nyomában.

CZIFFRA Kell a pénz, mi?! Kell a pénz, Dominó!

STEFÁNEK Nagy dolgok vannak készülöben, Cziffra úr. Vár Alvinczi az Arany Sasban.

CZIFFRA Hadd várjon! Addig mulassunk Dominó!

STEFÁNEK Volt kérem már más nevem is. Voltam Végsőhelyi, Széplaki, sőt egy időben Nagybotosként ismertek a nők!

CZIFFRA Nagyon jó! Hej, Dominó, Dominó, én már csak megmaradok ennél a névnel. Igyál, pajtikám!

SÁRI *(belibeg)* Na, mi van már, pubikám, azzal a pezsgővel? Tudod, hogy a jó hideg sámpányerért még a sírból is visszajönnék...

CZIFFRA Nono. Az attól függ, hogyan volt eltemetve. Hej, Dominó, Do-

minó, mutasson már be ennek a magabiztos hölgynek

SÁRI Hölgynek? Lyukas vagyok én már mindenütt, Pubi bácsi...

CZIFFRA Ha lyukas, akkor be kell tömni! Jól mondom, Nagybotos?! STEFÁNEK Na de Cziffra úr!

CZIFFRA Pszt! Ne szólítson a nevemen! *(Nevet)* Nekem is valami művésznevet kell választanom. Mit szólna például a Szilvóriumhoz?

STEFÁNEK Nem jó. Volta versenyen egy megszállott játékos bizonyos Szilvai úr. Nos, ez a Szilvai egyik nap érezte, hogy leválik testéről a kabát, a nadrág és csak úgy, a saját szakállára elvitorlázik valahová. Pa-tája kezdett nőni a Szilvainak, aki ekkor szép engedelmesen négy-kézlábra ereszkedett. Ló lett Szilvaiból, kétéves sötétpej mén, aki jövő héten Szilvórium néven indul először a Nyeretlen Kétévesek

Hendikepjén. Nem! Legyen inkább Szabályosi, az illik is a Cziffra úr életvitelére.

CZIFFRA *(ízlelget)* Szabályosi, Szabályosi ... Kezdetnek nemis rossz. Legyen akkor Szabályosi, mondjuk, Vendelin.

STEFÁNEK Szabályosi Vendelin. Nagyon jó. Nem élhet meg az éjszakában, akinek nincs legalább két-három művészneve, bécsiiesen szólva „spitznáméja”.

Ebben a pillanatban lövés hangja hallatszik kintről

SÁRI Úristen, valaki főbe lötte magát...

STEFÁNEK Ugyan már, csak a Jella mama durrantotta ki a pezsgőspalackot.

SÁRI *(tapsol)* Pezsgő! Pezsgő! Isteni lesz, pubilínó! *(Elkezdi ledobálni a ruháit)* Óh, milyen szörnyű fülledt a levegő itt! Maga is úgy gondolja Szabályosil?

STEFÁNEK *(vadul elrángatja)* Vissza! Tudod, hogy milyen féltékeny vagyok!

SÁRI Hülye! Hogy lehet valaki féltékeny egy kurvára?

STEFÁNEK Hisz én vagyok a leghűségesebb rabszolgád.

SÁRI Egy kis apródot akarok, aki mindig kiszolgáljon és imádjon engem gyöngyvirágtól lombohullásig...

STEFÁNEK Meglesz. Tudom, hogy csak egy ócska szajha vagy, de én mégis imádlak.

SÁRI Undorító, durva alak! Hogy merészel szajhának nevezni?! Én most egy úrnő vagyok, akit megszöktettek a férjétől, az öregedő, verekedős marhakereskedőtől. Férjes úriasszony vagyok, a nevem Alice. Hát ehhez tartsa magát!

CZIFFRA Térdre, Dominó, térdre!

STEFÁNEK *(letérdel)* Bocsáss meg, szerelmem! Minden kívánságod teljesülni fog. Te vagy az én betegségem, kínzó nyavalyám, mióta megismertelek és az enyém lettél a Kamaraerdőben, és egy hangyaboly összecsupított. *(Röhög)*

SÁRI Megtiltom, hogy erről beszéljen, Károly!

JELLA *(belép a pezsgővel)* Na, szépiúk, ki állja a cehet?

CZIFFRA Írja csak a többihez.

JELLA Nem úgy, hercegem. Kell a pénz. A pezsgőért azonnal szokás fizetni.

CZIFFRA *(pénzt ad Jellának)* Hagyja csak, Dominó, ma éjjel az én vendégem.

STEFÁNEK Különös nap.

CZIFFRA Mi van a lánnyal?

JELLA Mindenórás. Ne félj, megnyerjük az Asszonyosságok Díját!

STEFÁNEK Miféle lány?

CZIFFRA Semmiféle. Van itt egy kis... pártfogoltam...

STEFÁNEK Pártfogolt? Nocsak.

CZIFFRA Hamarosan szülni fog.

STEFÁNEK Egy kis pártfogolt. Hamarosan szülni fog. Nocsak. És az apa, ha szabad kérdeznem?

CZIFFRA *(üvölt)* Mit nocsakozik itt?! Idióta! Hogy merészel?! Felszúrta a tábornokot?!

STEFÁNEK *(üvölt)* Igenis, felszúrta!

CZIFFRA Benyomta a föld alá az özvegyet?

STEFÁNEK Igenis, benyomtam!

CZIFFRA Tartotta a markát a borralaló után?! Kell a pénz, mi?! Nem boldog a magyar, mi?!

STEFÁNEK *(az előbb meghátrált, de most ismét üvölt)* Igenis, nem boldog! Nem boldog a magyar!

JELLA Elég! Itt nem lehet üvöltözni. Ez nem olyan ház!

CZIFFRA De pénzért lehet, ugye?! Mit kóstál magának egy jó cifra káromkodás?! *(Akaratlanul is felnevet a „cifra” jelző miatt, aztán legyint)* Igaza van Palackinak. Nem ér egy pipatömésnyit sem az emberi élet. Maguk meg..., ne haragudjanak... Kicsit ideges vagyok...

STEFÁNEK Persze, hogy ideges a Cziffra úr. Én is reszkettem az izgalomtól, amikor először átléptem ennek a háznak a küszöbét. De aztán belejön az ember...

CZIFFRA Hát persze, belejön... Na, akkor erre igyunk!

SÁRI Legalább francia?

JELLA Francia... Ejnye, de finnyás lettél, mádmázell Repedtsarkil!

STEFÁNEK Kérem, mádám, adja meg a kellő tiszteletet az én titkos arámnak, kinek neve Alice.

SÁRI Köszönöm, Károly, hogy megövtá egy védtelen nő becsületét.

Kérem, töltsön nekem is abból a sámpányerből!

JELLA Károly... Alice... Jól van, szórakoztatok csak, kicsikéim. *(Cziff-*

rához) Te meg ne szomorkodj, ne lógasd itt az orrod egyedül. Beküldöm hozzád a Tubarózsát.

CZIFFRA Nem! Őt nem akarom!

JELLA No, mi az, neked talán nincsenek titkos bűneid? Olyan nagyon ártatlan vagy? Neked nincs szükséged egy jó kiadós gyónásra?

Ő (hangja kívülről) Jella! Hol az ördögben van az a kis tegnapi disznópörkölt?!

JELLA Megyek már! Ő állandóan eszik, ahelyett, hogy kikocsiznánk végre a Városligetbe. (Cziffrához) Szóval te valami finomabbra vágyol. Lenne itt neked valami nagyon delikát látványosság: van két ártatlan, harmatos kis leánykám, akik, mondhatom, nagyon melegen szeretik egymást. Még azt sem bánják, ha valaki közben nézeti, gusztyalgatja a húsukat. Persze nem olcsó multság, de látom, ma nem sajnálsz a bankóidat...

CZIFFRA Fiatalkák?

JELLA Mint a növendék ősztak...

SÁRI Fúj, milyen undorító!

CZIFFRA Amolyan cukrosleánykák?

STEFÁNEK Cukrosleányka! A negyedik futamban! (Iszik)

JELLA Rétilatú, süteménybőrű mindkét szentem...

SÁRI Mit szól ehhez, Károly? Hogy vannak, akik ilyesmiben élnek ki magukat!

CZIFFRA Tényleg, maga nem akarna beszállni, Dominó?

STEFÁNEK Én nem vagyok semmi jónak elrontója...

SÁRI Megtiltom, Károly, hogy részt vegyen az ilyesmiben!

STEFÁNEK Akkor sajnálom, Szabályosi úr. Nekem az Alice kívánsága szent.

JELLA Na, gyerünk! Döntsd már el! Nem mindennap láthat ilyesmit az ember.

CZIFFRA Megkérdezzük Szilvórium ökelmét. (Iszik) Csend.

Ő (hangja kívülről) Jella! Nincs fokhagyma az uborkasalátában!

JELLA Megyek már! (Kirohan)

CZIFFRA Semmi. A pálinka hallgat.

SÁRI Igyon pezsgőt. Hallottam olyat, hogy egy társaság, négy férfi és két nő nyolcvannégy üveg pezsgőt ivott meg egyetlen éjszaka alatt.

Csend

Áh! Unatkozom. (Ledob még egy ruhadarabot) Na! Mi van már, Károly! Szórakoztasson! Ez végtére is kötelessége. Hadd halljak legalább egy szerelmi vallomást!

STEFÁNEK De hát én... Nekem semmi nem jut az eszembe...

CZIFFRA Hazudjon, Dominó! Semmi az egész. Hisz hazudni mindenki tud.

STEFÁNEK (térdel) Életem legboldogabb és legboldogtalanabb napjainak te voltál az okozója. Megbabonáztál, raboddá tettél, anélkül, hogy ez téged mulattatott volna. Könnyű kis kaland voltam neked, egy a sok közül, holott én az életemet áldoztam reád.

SÁRI S én a női becsületemet. Hazudnom kellett mindenütt, hazudtam a férjemnek, becsaptam a barátnőimet, megszegtem az uramnak az oltár előtt adott szavam.

STEFÁNEK Minden pénzem rád költöttem...

SÁRI Fúj! Hogy nem szégyelli magát?! Pénzről beszél ebben a megszentelt pillanatban! Miféle ócska vallomás az ilyen!

CZIFFRA Szégyellje magát, Károly!

Innentől Stefának nagyon átélten és őszintén beszél. Sári és Stefának szövegét a színészek egy időben mondják egymásnak

STEFÁNEK Átugrottam a karikán, mint a bohóc, ha szeszélyed úgy kívánta; ácsorogtam a kalaposbaltok előtt, hogy az egész város rajtam nevetett; pávatollat viseltem a kalapom mellett és piros selemmellényt a te régi alszoknyádból; a pénztárcám falevelekkel volt tele, melyeket együtt szedtünk a Margitszigeten; megőriztem az eldobott fogvájódat és gyufaszáladat; cipődet csókolgattam volna egész nap, és majd megbolondultam, ha megpillantottam különös fodrait a szoknyádnak; holdkórosként bolyongtam éjjel az ablakod alatt, és téged láttalak mindenütt nappal is álomba kényszerítve magam; és láttam megmozdulni derekadat, láttam közeledni tested lüktető középpontját, mely rózsaszín kagylóként emelkedik fel a vizek mélyéből; láttam jönni a domború hasacsokát és a sötétlő hónaljait; és jöttek, közeledtek a ringatózó keblek, és három ifjú keblet, három jó szagú rózsát számoltam meg az álom önkívületében, három gyönyörűség kínálgatta szűzies érintetlenségét, három hamvas halom illatozott a közelgő tavasz langyos fényeiben...

SÁRI A tied voltam egészen, és kiszolgáltam legtitkosabb szerelmi kívánságaidat; ereklyeként őriztem meg a ruháim közé akadt hajszálaidat; összeszedtem eldobált fogvájóidat, mint egy svábhegyi kirándulás emlékeit; majdnem eszemet vesztettem, ha meghallottam cipőd kopogását a visszhangos lépcsőházban; a kabátodat csókolgattam a jéghideg előszobában, míg te a szerelem után bódultan hevertél a feldúlt párnák között; mélyen, teli tudódból beszívtam bőröd dohányos illatát, és önkívületben imádtam még a tömést is a fogaid között; téged vártalak mindig és mindenütt, és téged láttalak nappal is álomba kényszerítve magam, és láttam mozdulni derekadat; láttam remegve felém mutatni tested lüktető középpontját; és elvárászolva magam az álom tébolyában, három ringatózó ifjú keblet kínáltam feléd, három jó szagú rózsát neveltem záporozó csókjaidnak, három álomillatú gyönyörűségre vontam oda fejed, három hamvas halom káprázott testemen a közelgő tavasz langyos fényeiben...

Rövid csend

STEFÁNEK A szemeink fénylettek...

SÁRI ...és édes volt a szád és vanília a leheleted.

STEFÁNEK Aranykarikák voltak a bokáid felett...

SÁRI ...és egy virágágyra dőlünk a csevegő tó partján...

STEFÁNEK ...és én csókoltam lábadat...

SÁRI ...csókoltam a térdeidet, és arcom érezte a bőröd simaságát.

STEFÁNEK Forró, kutató nyelvem legelészve érintette köldököd édes csészéjét...

SÁRI ...és megéreztem hajad bársonyát a combjaim között...

STEFÁNEK ...cirógattam a Szentháromságához hasonló halmaidat...

SÁRI ...gyöngéd nyomással éreztem meg ujjadat finom megszűsű kagylóm ellipszisívén...

STEFÁNEK ...és megérintettem a kagylódban lüktető vérpis bimbódat...

SÁRI ...és forró lélegzetet fújtál forró tűmre, és ekkor megnyitottam neked illatozó kelyhemet...

STEFÁNEK ...lábaim a te lábaid ölelik...

SÁRI ...lábaim a te lábaid ölelik...

STEFÁNEK ... bokád kígyóhajlással kulcsolódik a hátamon...

SÁRI ... bokám kígyóhajlással kulcsolódik a hátadon...

STEFÁNEK ...és lándzsám gyöngéd szerelemmel mélyed kelyhed forró fészkebe...

SÁRI ...és lándzsád gyöngéd szerelemmel mélyed kelyhem forró fészkebe...

Csend. Cziffra tenyerébe temeti arcát: zokog vagy nevet? Vagy talán egyszerre mindkettőt? Aztán elmúlik a varázs, Sári vadul lelőki magáról Stefánéket

Eh, elég! Hülyeség... Álmodok, képzelgések, badarságok... Sári vagyok, hercegem, Lotyó Sári, nem Alice. A fél város végigmaszatolta mára „kagylómat!” Annyi férfi vonult már el előttem, akár egy sorozóorvos előtt. Sebaj, Dominó! Sebaj, Sári!

Következik Sári dala. Az ének alatt Sári szinte teljesen levetkőzik. Vad és kétségbeesett

SÁRI DALA

Egyik kopasz, másik sánta a harmadik zörgő csontváz egyik fizet, másik ígér a harmadik mindig átráz

Sebaj, Sári!

Pattanásos kamasz vihog vén kecske mint a ló nyihog jön egy kövér, jön egy nyálás óras, hentes, jogtanácsos

Sebaj, Sári!

Doktor Berki, doktor Bárki ezt próbál ki, azt próbál ki

sóhajtozik szavai, szuszog
foga között ételpiszok

Sebaj, Sári!

Jön egy fiú, izmos, vállas
utána jön egy szakállas
egy katona, egy kalapos
jön egy pap is, vagy csak papos

Sebaj, Sári!

István, Józsi, Hugó, Benő
büszke, rongyos, előkelő
ha meglátja Sárkáját
mind letolja a gatyáját

!haj, Sári!

CZIFFRA Előbb-utóbb valakit elvisz az Ördög ebből a tótágast álló vá-
rosból.

STEFÁNEK Édes, édes, gyere már! Megőrülök a vágytól...

SÁRI *(nevetés sír)* Uram, csak nem akar itt megalázní, ebben a
szennyos, bűzös házban?! Elvégre úriasszony vagyok...

STEFÁNEK Na de most már elég! Gyere, te kurva! Nesze, a pénz!
Gyere, tedd szét a lábad, te mocskos ribanc!

*Bevonszolja a lányt egy spanyolfal mögé. Látszik, ahogy kilógnak az
összekulcsolódó lábak. Hallatszik, ahogy Sári zokog. Cziffra odaáll és
nézi őket*

11. jelenet

PALACKI *(megjelenik; nagy hangon)* Julcsa, Borcsa, Marcsa!

CZIFFRA Pszt! *(Odainti Palackit. Most már együtt nézik a szeretkező
párt)*

PALACKI Idesüss, brúderkám! *(Széles mozdulattal)*

MENYASSZONY *(dalolva, egy kicsit pityókásan megjelenik. Egy he-
gedűs kíséreti)*

Édes leányságom
búcsúzó!
Eddig bírtam szendességgel, ennél tovább
nem bírom!
nem bizony!
Édes leányságom
búcsúzó!

Jaj, mi vár rám?
néz rám az én vőlegényem
mindenségem semmiségem
mindenestül a kezében jaj,
mi vár reám?!

(Valahol megszakítja dalát és ő is odalép a spanyolfalhoz)

Úristen! Még megőli!

PALACKI Te kis buta. Magamnak sem kívánnék szebb halált.

MENYASSZONY Tudom, hogy buta vagyok. Még van mit tanulnom a
Palacki uramtól...

PALACKI Na, ezzel még ráérünk... *(Elhúzza a nőt a spanyolfaltól)* Hát
mit szólsz, brúderkám, megszőktettem, pontosabban átmenetileg a
gondnokságom alá helyeztem ezt a virágszálat!

CZIFFRA Nagyon helyes. Aztán, gondolom, Jella asszony kezeire bíz-
za. Persze, csak átmenetileg...

PALACKI Maga vagy nagyon részeg, Cziffra vagy nagyon mocskos a
fantáziája.

CZIFFRA Mindkettő, Palacki uram. Mindkettő. Mindegy: előbb-utóbb
úgyis elvisz valakit az Ördög ebből a cigánykerekező városból.

PALACKI Az a valaki biztos, hogy nem én leszek. Mit tud maga?! Egy
temetésrendező... Maga ki se lát a koporsói mögöl. Csak nem fo-
gom ezt az ártatlan madárkát a maga szerelemben való járatlansá-
gában a vőlegényének átengedni?! Jól jön ilyenkor a Palacki a ház-
nál, aki a nőies dolgok körül szerzett sokféle tapasztalatába önzetle-

nül beavatja az arra érdemeseket. És úgy látom, Cziffra, hogy magá-
nak sem ártana egy kis szerelmi tanácsadó...

CZIFFRA A Kálmán később csak kezét csókolhat magának. Még tán le
is fényképezi magukat.

MENYASSZONY A Kálmán... Palacki uram, biztos, hogy nem lesz
baj?!

PALACKI A Kálmán! Aki egyszerre két hasmenést kap fél üveg
boroskától! A Kálmán olyan részeg volt, hogy legalább délig fog
fetrengeni. Reggel meg már úgys visszaküldelek hozzá.

MENYASSZONY Már reggel?! Én még maradni akarok!

PALACKI Csönd! Azt teszed, amit mondok!

JELLA *(a háttérben megjelenik)* Na, elég volt Dominó! Még tönkretesz
a legjobb lányomat. Csak egy menetre volt befizetve.

STEFÁNEK Jól van, megyek már. Vár Alvinczi az Arany Sasban. De
még visszajövök. Nagy dolgok vannak készülöben. Ne féljen,
visszajövök. *(Közben felrángatja a ruháit)*

JELLA Jól van, beszélj csak. Most kapok húsz forintot.

STEFÁNEK Visszajövök. Lányostul-lepedőstül veszem meg ezt az
egész ócska kuplerájt. Tíz menetre fogok befizetni!

JELLA *(nevet)* Húszra! Hát csak gyere!

Stefának el

(Előrejön) Na, persze, már megint Palacki... Mutasd csak az új kis
szerzeményedet! *(Megcirógatja a Menyasszonyt)* Csinos, csinos...
Ha beállnál hozzám, le se kellene vetned a fátlyat. Ebben a ruhában
megőrülnének érted a férfiak... *(Félrevonja Palackit)* Te, köthetnék
valami üzletet...

PALACKI Nem, ezzel most nem lehet. Csak játék az egész. Hogy ki ne
jöjjenek a gyakorlatból...

JELLA *(hátra vágja Palackit)* Te disznó.. De akkor foglalkozhatnál a
Cziffrával. Jó lenne, ha végre rászánná magát.

PALACKI A Cziffra? Nehéz dió...

JELLA Ugyan már! Neked?!

CZIFFRA Mi van Natáliával?

JELLA Mit izgatsz? Mondtam már, hogy mindenórás. Csak nem aka-
rod örökre fogadni a gyereket?

CZIFFRA Meglátjuk... Most már kivárom, amíg megszületik.

JELLA Mint valami marha férj... De hogy addig se unatkozz, *(Súgva)*
már elküldtem a kislányokért... *(Kimegy)*

Sári előretámolyog, lerogy egy székbe

MENYASSZONY Ez volt az?! Alig lehet ráismerni...

PALACKI Hát persze, esőillatú kőrishogaram, mert másvilágiasra vál-
tozik a nő arca még a kényszerű szerelem hevületében is. Kifordul-
nak a szemgolyók, és az anyagi szelídségű szempár kancsalítani
kezd. A lábszár harangnyelv, mely a selyemfalakon az örök nászhoz
csenget. A keblek ringatózásában ezeréves tánc lüktet. *(A szöveg
alatt simogatja Sárít)*

SÁRI Most hagyjon még egy kicsit. Szomjas vagyok.

Palacki tölt neki egy pohár pezsgőt

MENYASSZONY Olyan szép! Velem még senki sem beszélt ilyen szé-
pen a szerelemről! Megígérte, hogy felolvas az Udvarlás
Könyvéből...

PALACKI Kívülről tudom minden sorát.

CZIFFRA Nocsak, maga könyvet is írt?! Kölcsönadhatná egyszer...

PALACKI Nem tehetem. Még boldogult úrfikoromban, amikor Rima-
szombatinak neveztek, terveztem egy kötetecskét. De aztán elso-
dort az Élet, és az Udvarlás Könyve csak örökifjú terv maradt. Éltem,
barátaim, ahelyett, hogy dolgoztam volna. Az első képzeletbeli feje-
zetben a különböző női hajzatokkal foglalkoztam volna. Szigorú ér-
telemben csak kétféle női hajzín van: a szőke és a fekete. Nézze,
Cziffra, nézze! Hát nem gyönyörű?! *(A Menyasszony hajára mutat)*
Jöjjön ide, fogja két kezébe ezt az életesen alázuhogó hajsátort, me-
lyet úgy kell élvezni, mint a kék égből elének csurranó olvasztott nap-
sugarat! *(Cziffra kezébe adja a nő hajzatát)*

MENYASSZONY Én úgy félek a Cziffra úrtól. Mindig olyan szomorú a
tekintete...

PALACKI Ugyan már, kincsem! A Cziffra úr is férfi. És persze szomo-
rú, mint minden férfi, aki női vigasztalásra vágyik.

MENYASSZONY Én azt szeretném, ha Senki sem lenne szomorú...

PALACKI Na, látod! Akkor hát, hajtsd ide csendeskén a fejed... És
most szólnék a kondor hajjú feketéről, akiknek sűrűfésű is nehezen

fogja a haját. *(Sárihoz lép)* Néha ezeknek a hajkoronáknak olyan füledt szaguk van, mint a cigánysátor belsejének. És boldogult Rimaszombati koromban elegendő volt egy ilyen hajkoronát látni, hogy a szenvedély szarvasbögéssel emelje fel a fejét a szivemben. *(Belebújik Sári hajába)*

SÁRI Hagyjál most, bolond... Fáradt vagyok.

PALACKI Tudom. Láttalak az előbb. Felkavartál...

SÁRI Most még nem lehet. Mosakodnom kell...

PALACKI Megtiltom! Nekem éppen így kellesz...

MENYASSZONY *(Cziffrahoz, aki ügyetlenül simogatja a haját)* Milyen finom a keze...

CZIFFRA A te hajad finom. Már nem félsz tőlem, ugye?!

PALACKI Aztán miért félné?! Látszik ám a Cziffra úron, hogy titokban mégiscsak nagy ismerője a rejtett paráznasági gondolatoknak. És én jól tudom, hogy mint egykor Rimaszombati barátom, ő is a női szempillák állásából olvassa le mindezt.

SÁRI Ez igaz lehet. A titkolt szerelmi gerjedelmek ott himbálóznak ami szempilláinkon, akár a panoráma elé akasztott lámpácskák.

MENYASSZONY Úlj ide mellém, Sári! Te olyan sokat tudsz, úgy irigylek!

PALACKI Igazad van, gyémántmadaram! Ülünk össze, barátaim, bújunk egymáshoz jó szorosán...

Egymáshoz egészen szorosan helyezkednek el

Így, egymás közt suttogva most már elárulhatom, hogy boldogult Rimaszombati koromban nagy fontosságot tulajdonítottam a nyakszirtten elhelyezkedő hajszálaknak is.

CZIFFRA A halál beálltát ezek a finom, leheletszerű hajszálak jelzik.

PALACKI De jelzik, még mielőtt összegöndörödnének, a nők ártatlanságát is.

MENYASSZONY Én még azt hiszem, ártatlan vagyok, de már vannak göndörödő hajszálaim ott hátul. Nézze csak meg, Palacki uram!

PALACKI Mutasd inkább a Cziffra úrnak, ő legalább olyan szakértő az ilyesmiben.

MENYASSZONY De a Cziffra úr olyan bátortalan...

SÁRI Minden férfi az. Hát bátorítsd egy kicsit!

MENYASSZONY Hajoljon csak ide, Cziffra úr!

PALACKI Úgy, úgy, tanulékony szépségem, hajtsd le bárányalázzal a fejedet.

CZIFFRA Igen, itt mintha már mutatkozna két kunkorodás...

PALACKI Persze, mert vannak olyan testalkatú nők, akiknek hátsó pihéi már pusztán a szerelmi képzelgésektől is göndörödni kezdenek. A nyakszirtre lehelt csókról pedig minden tapasztalt férfi tudja, hogy a női vágyak addig üres templomát hirtelen benépesíti az eljövendő csodák búcsújárásával.

Ráhúzza Cziffra fejét a Menyasszony nyakára, miközben ő Sári nyakszirtjét csókolja. A Menyasszony felhevül, ajkát szenvedélyesen csókora nyújtja Cziffra felé, Palacki azonban közbelép

Várd ki a sorod, könnyen hevülő leánykám, még nem vagy egészen beavatva a csókolózás tudományába. A csók mára kézcsóknál kezdődik. Sokan ilyenkor elsősorban a kézfejre gondolnak, de az okos férfi, mint Cziffra barátom is, inkább a nő tenyerébe csókol. Ott, a tenyérben jól érzik magukat a csókók, egymáshoz bújnak, mint mi most, akár valami meleg fészekben, hogy felneveljék egymást az ajkak későbbi munkájához. A lábcsóknál a bokát kell célba venni, de vannak, mint látom, például Cziffra barátunk is, akik a térdhajlás alatti részt szeretik, vagy a térd hátsó felületét, amely puhaságával, őszies melegségével sokban hasonlít a tenyérhez. Ezután következik a combcsók, amelyet lehetőleg térdre állva kell elvégezni, és amelyben már nagyobb szerep juthat a forró nyelvek tevékenységének is.

Eközben mind végrehajtják a Palacki útmutatásai szerinti csókokat

SÁRI Bizonyos szájak csókolódzásra születtek.

PALACKI Különösen a nyúlszájak, az őzikeszájak, a bárányszájak. Vannak bizonyos ajkak, melyek szinte egymás élvezetére teremtettek. Ilyen például ami Cziffra barátunk és a párduc derekú Ilonka ajka. Ezek az ajkak úgy tapadnak, hogy percekgig, órákig tudnak összekapcsolódva lenni. Néha szívbénulást, fulladást okoz az ilyen csók.

MENYASSZONY *(csók után)* Én már hallottam nyelven csókokról is...

PALACKI A nyelven csók sokkal veszedelmesebb, mint amilyennek látszik. Vannak nyelvek, melyek tovább maradnak a szájüregben és lenyúlnak egészen a torokig. Beledagadnak, kitöltik a toroknyílást, hogy oda egy csepp levegő sem tud beférkőzni.

SÁRI Megcsalt, elámitott nők szoktak így megölni férfiakat.

CZIFFRA Akadt azén halottaim közt is ily módon meggyilkolt férfi. Sok szeretőt tettek már így el láb alól...

PALACKI Boszorkánycsókknak nevezik, és ki tudja, nem volna-e a legjobb dolog egy ilyen boszorkánycsók közben meghalni...

Egymásba olvadva csókolóznak. A háttérben megjelenik Czvikli és a Vőlegény

CZVIKLI Látod, ugye mondtam neked, hogy itt van...

VŐLEGÉNY Most mit kell csinálni?

CZVIKLI Ami a férfinak kötelessége. Bosszú! *(Kést ad neki)* Elég volt mára Palacki disznóságából a városban... Na, gyerünk! De engem nem is láttál. Én itt se voltam... *(Eltűnik)*

VŐLEGÉNY Most ütött az órád, te parázna szoknyavitéz! *(Hadonászik a késsel)*

Hangzavar

JELLA *(berohan)* Elég! Itt nem lehet üvöltözni!

MENYASSZONY Kálmán, szégyellj magad! Kálmán, te részeg vagy!

Kavarodás, végül Jella valahogy kibirkózza őket a színről

JELLA Micsoda botrány! És éppen azén házamban!

CZIFFRA Bizony! Ebben a tiszta, agyontakarított házban...

JELLA Megjött a két kislány. Szerencséd van: most csak neked produkálják magukat...

CZIFFRA Hadd jöjjenek! Fetrengjenek, dörzsöljék össze az orrukat! Váltsanak egymással boszorkánycsókot! Egyszer csak véget érez a mocskos éjszaka...

Jella elhúzza egy spanyolfalat, mögötte két hiányos öltözötű kislány, de lehetnek vőlegény-menyasszonynak is öltözve. Utóbbi esetben lassan vetkőztetik egymást

ESZTÉNA Mondd, szeretsz?

SETÉTKÉ Mindörökké...

ESZTÉNA Ne merj férfira nézni, mert a férfi piszkos, bakszagú állat.

SETÉTKÉ Mi nők vagyunk a teremtés koronái...

ESZTÉNA Kebleink legelésző kecskék...

SETÉTKÉ Nyakunk hajlása országokat ér...

ESZTÉNA Hajunk áramában álmok és emlékek cseverésznek...

SETÉTKÉ Gyöngyház combjaink közt érinthetetlen kagyló lüktet...

ESZTÉNA Setétke...

SETÉTKÉ Eszténa...

ESZTÉNA Eszténa...

SETÉTKÉ Setétke...

Elmerülnek egymás élvezetében. Cziffra felüvölt, oda akar rohanni a nőkhöz, Jella útját állja; a lányokra eső fény kialszik

CZIFFRA Eszténa!

JELLA Vissza! Itt nem lehet üvöltözni! Itt nem lesz még egy botrány!

Különb: te akartad látni... Most kapok száz forintot.

Cziffra fizet

Ne szomorkodj. Menj be inkább Natáliához... *(Kimegy)*

ÁLOM *(berohan)* Gyere gyorsan! Megindult a szülés!

12. jelenet

Palacki támolyog be az üres színpadra, melléből ömlik a vér. Haldokló-monológja alatt többen is figyelik a korhelyt, némán és szenvtelenül: Palacki nem várhat senkitől segítséget

PALACKI Segítség! Jöjjön már valaki! Ne hagyjatok itt! Segítetek! Ne hagyjatok itt felfordulni a küszöb előtt! Anya! Édesanyám, hol vagy? Nézz le rám, anyuka, nézd, hogy e förtelmes ház kapujában kell

meghalnom, és nem jön segíteni senki. Anya, hallgass rám, anya, ugye meg tudsz nekem bocsátani?! Nem akarok még meghalni, élni akarok, még néhány évig vagy hónapig hallgatni a sárga fényű bor pajtáskodó fecsegését a pohárban, figyelni a nők tavaszi eső fürge-ségű lépteit, szerelemittasan csatangolni egy felvillanó szarvasboka után. Segítsetek!

Anya, hallgass meg: én a pesti nők kihívó lábának vagyok az áldozata! Ők okozták a haláloamat, mert nem találtam egyetlen tisztességes lábú asszonyt sem Pesten. A cédalábú nőknek és ennek a háznak vagyok az áldozata! Jegyezze meg az én sorsomat mindeki, aki átlépi ennek a háznak a küszöbét. Verjen meg az Isten mindenkit, aki be-lép ezen a kapun, verje meg a küszöbét, rothassza meg agyon nyomorgatott ágyait, ahol úgy váltják egymást a párok, mint a hullák a boncasztalon! Verd meg a nőket, támadd meg őket vaksággal, tébollyal, arcfekélyekkel! Tedd rózsaszínű testüket reszelőssé, szőrössé, bűdössé! Szedd le a húst kivillanó fogairól, tépd ki szá-lankint hajjuk lombsátorát, hogy gömbölyű legyen a fejük, akár a kug-ligolyó! Úss rajtuk, Isten, a legvidámabb órában, de ha gyenge vagy és gyáva, köss szövetséget az Ördöggel, hogy vigyen el mindenkit ebből a gyilkos szándékú városból! Anya, segíts! Nem akarok meg-halni: félek. anya, félek nagyon...

Látlak Halál, lépj közelebb, megalkudnék veled! Csak még egy évig élhessek, jól van, csak még egy hónapig, és megígérem, jóváteszek mindent. Esküszöm! Megjavulok! Nem lihegek többé csillagvirágos harisnyakötők után, nem lesem többé kiszáradt torokkal a fürdőház falába vajt lyukon a tisztálkodó kisasszonyokat, tömjénnel üzöm ki az orromból a mindenfelől otragadt vérlázító nőies illatokat, minden borospoharat összetörök, minden cigányhegedűt összerombolok a városban! Templomszolga leszek! Csak még egyszer járka-hassak a ropogós, alsószoknya-fehérségű hegyi havon. csak még egyszer betűzgethessem a tavaszi lombok árnyéktáncát egy kockás terítőjű zöldvendéglő asztalán! Hallgass rám, Halál, lépj ide közelebb, sügni akarok valamit, hogy ne hallhassa senki.

Any, segíts! (Már csak hörög)

JELLA (kiválik a néma tömegből) Te bolond. Ne halj meg itta kapum előtt, még elriasztod a kuncsaftokat. (Palacki hóna alá nyúl és kivon-szolja a színről)

III. felvonás

Szabolcs vezér és a két hadnagya, Buj és Kótaj megjelenik az ajtóban. A darab többi szereplőjéhez képest anakronisztikus öltözékben, lehet rajtuk kopott díszmagyar, de legalább kard legyen az oldalukon, és viseljenek csizmát. Modernebb koffereket cipelnek ügyetlenül. Talán egy kissé részegek is? Mindenesetre nehezen viszi őket a lábuk. Az egyik hadnagy kezében lobogó

KÓTAJ Huj! Hujhuj!

BUJ Huj! Hujhuj! Van itt valaki?

SZABOLCS Lavórt! Lavórt ide, de azonnal!

JELLA (megjelenik) Kik maguk? Mit üvöltöznek itt?!

SZABOLCS Asszony! Hozz azonnal lavórt nekem és hadnagyimnak!

JELLA Miféle lavórt? Csak nem rókázni akar az úr?!

KÓTAJ Rókázni?! A vezér?! Vegye tudomásul asszonyság, hogy Sza-bolcs vezér sohasem rókázik. Még nagyobb mennyiségű borítal ma-gához vétele után sem.

BUJ Akár hű hadnagyi. Buj (Meghajol)

KÓTAJ És Kótaj. (Ő is meghajol)

SZABOLCS Hozz hát, te fehércseléd, lavórt, tele forró vízzel.

KÓTAJ Nekünk meg másik kettőt.

BUJ Langyossal teltet.

Közben mindhárman nagyon dörzsölik a lábukat

JELLA Jól van. Ez úgy látszik, valami újabb férfidisznöcs. Mindig kita-lálnak valamit. (Már indulna, amikor észbekap) Na, és a pénz dolgá-ban hogy állunk, vitéz urak?

BUJ (zavarban) Pénz... pénz... Minek ilyesmirel beszélni éjnek évad-ján!

KÓTAJ Ráérünk még arra reggel.

JELLA De én nem érek rá. Kell a pénz.

KÓTAJ Pár filléren alkudozik, amikor hamarosan szakajtóval mérjük majd az aranyat.

SZABOLCS Fürge a nyelved, asszony! Hát tudd meg, mi Alvinczi meg-bízásából vagyunk itt. Alvinczi Eduárd de genere Huba. Tán ismered a nevét...

JELLA Ismerem, persze, hogy ismerem.

SZABOLCS Ő ami leendő királyunk. Az ősmagyarok igazi pártfogója, a középnemesség pusztulásának legfőbb siratója, védelmezőnk és támogatónk.

JELLA Ezt mindenki mondhatja. Van pénzük vagy nincs?

SZABOLCS Kótaj! Az iratokat!

Kótaj egy bőrtáskát vesz elő az egyikbőröndből, és odanyújtja a vezér-nek. Szabolcs egy papírt vesz ki belőle, és átadja Jellának

JELLA (olvas) „Útiköltség, szálláspénz megy. Találkozunk az Arany Sasban. Alvinczi.” Rendben van. Ez a távirat valódinak látszik. Ho-zom a lavórokat! (Kimegy)

BUJ Te vezér, nekem nagyon gyanús ez a nő.

KÓTAJ Nekem is. Olyan büntanya kinézete van ennek az egésznek.

Biztos, hogy jó helyen járunk?'

SZABOLCS Mit károgtok itt összevissza, amikor alig tudok már megáll-ni, úgy fájnak a lábam göcsei, csavarodási?

Leküzdí a csizmáját, így aztán a társai is

„Jó helyen járunk...” Hát mikor voltatok ti utoljára Budapesten? Itt mások a szokások, urakok, mint otthon, az örökös eső áztatta nyír-ségi falvainkban, ahol naphosszat csak a fájós nagylábujjával társa-loghat az ember. Mit tudtok ti a nagyvilági szokásokról?

Mindhárman erősen dörzsölgetik a lábukat, nyögnek

Szomjúhozom.

Az egyik hadnagy borosüveget, poharakat vesz elő a kofferből. Isznak

Ez a bor, meg ez az örökös útonjárás. Ez teszi nyúlóssá, bogossá az öregedő láb izmait.

Belep Jella, és lányai kíséretében hozza a gőzölgő lavórokat. Szabol-csék a legnagyobb gyönyörrel az arcukon áztatják bele lábukat a víz-be. Nagy, kéjes nyögések, sóhajok

JELLA (teljesen értetlenül nézi a jelenetet) Hát a lány?

SZABOLCS Miféle lány?!

JELLA Hát ez itt. Olyan ez. mint az olvasztott arany. Telik rá az Alvinczi pénzből.

BUJ Nem értem, asszonyság, hogy miről beszél? Jaj, de jó ez a kis víz! Már Miskolc óta készültem erre...

JEL LA Az istenit, csak nem azt mondják, hogy lábáztatáshoz kellett ez a lavór? A lányok meg nem kellene senkinek?!

KÓTAJ Ne tréfáljon velünk az asszonyság. Megfáradt, országos do-logban járó utasemberek vagyunk mi. Három hete indultunk a Nyír-ségből.

BUJ Mérheterlen kincsek vagyunk a nyomában...

SZABOLCS Úgy van. Nagy dolgok vannak készülöben. Közeledik a harmadik honfoglalás.

JELLA Miket zagyvál itt össze?! Szóval nem kell a lány... Na, menjetek!

A lányok kimennek

SZABOLCS Nem értem, mit akar folyton ezzel a jánnal?! Igaz, ami igaz, nyírségi gyerekek vagyunk, nem ismerjük mi olyan pontosan a nagyvárosi szokásokat, magam és egyik hadnagyom, Kótaj talán a millennium idején, vagyis boldogult úrfikorunkban jártunk itt utoljára.

BUJ Én meg éppenséggel most vagyok itt először. (Iszik) A fejnek a jó hideg spriccer, a lábnak meg a langyos, éltető vizecske. De hiába!

Nem boldog a magyar...

SZABOLCS De hát ezeken kívül mi más öröme maradt az elszegénye-dett, becsületén kívül mindenét elvesztett nemesembernek? BUJ Semmi. Talán még a muzsika.

KÓTAJ Mindig mondtam, hogy hozzuk magunkkal legalább Radicsot

ha már Benczi Gyulát, a cigányság Petőfi Sándorát nem tudtuk megszerezni.
SZABOLCS Igazad volt. Az is bolond, aki cigány nélkül utazik Magyarországon...
JELLA Maguk vándorkomédiások? Egy kukkot sem értek a beszédükből...
BUJ Micsoda?! Vándorkomédiások?! (*Felugrik, de majd elzuhan a lavórral*)
JELLA Vagy talán szökött bolondok. Talán éppen a nagykállói elmetébolydából...
KÓTAJ Micsoda?! (*Ő is felugrik, ugyanaz a játéka lavórral. Végső haragjában kardot akar rántani, de az persze nem jön ki a hüvelyéből a rozsdától*) Asszony, tudod te, hogy mit beszélsz?!
SZABOLCS (*megőrzí méltóságát*) Csigavér. A törülközőt!

Az egyik hadnagy odacsúszkál valahogy a bőröndökhöz és kiveszi a törülközőket. Szabolcs nagy komótosan megtöri a lábát és papucsot húz. Hadnagyai követik példáját

Szomjúhozom.

Egyik hadnagya bort tölt neki

(Iszik, aztán a zászlót nagy méltósággal valami jól látható helyre tűzi, például az asztal közepébe) Látod ezt a zászlót, asszony? Nézd meg a mintáját: piros mezőben zöld macska - ez a hunok zászlaja. Ez a lobogó és persze a mi nagyszerű pártfogónk, Alvinczi Eduárd vezet minket vissza régi jogainkba, vagyis a régi Magyarországba!
JELLA És éppen itt keresik a régi Magyarországot? Tudják maguk egyáltalán, hogy hol vannak?!
SZABOLCS Mint mondtam, nemigen vagyunk ismerősek a székesfővárosban, legutóbb boldogult úrfikorunkban fordultunk meg itt, vagyis nem vagyunk pesti őslakosok, és - bár nyírségi gyerekek vagyunk - azért minket sem a golya költött. Ezért hát annyit még mi is tudunk, hogy most éppen a híres-neves Arany Sas szállóban vagyunk, amint azt nagyszerű pártfogónk, Alvinczi uraság táviratilag elrendelte.
JELLA (*röhögőgörcsöt kap*) Eltévesztették a házszámot, honfoglalók! Hát nézzen már egy kicsit körül, vezér! Hát így néz ki egy szálló, ahol Alvinczinak külön lakosztálya van?! Arany Sas... Itt van az is, csak egy utcával odébb...
KÓTAJ Vezér! Én figyelmeztettelek!
BUJ Árulás!!!
SZABOLCS (*bölgve*) Árulás! Elárultunk! (*Kardot akar rántani és neki talán sikerül is*)
STEFÁNEK (*berohan lihegve*) Na, végre! Egy órája keresem magukat! Údv az Alvinczi-lovagrend vitézeinek! Nem boldog a magyar! Údv!
SZABOLCS Kicsoda maga, bajusztalan fiatalember?!
STEFÁNEK Szabolcs vezér, ha nem csalódom?
SZABOLCS Honnan ismersz te engemet?
STEFÁNEK Hát ki más viseli ily méltósággal magát?! Nyugodjon meg, kérem. Én Alvinczi követe vagyok.
SZABOLCS Úgy nyugodjék meg a szablya! (*Leül*) Szomjúhozom.
JELLA Maga ismeri ezeket a félnótásokat?!
STEFÁNEK A látszat csal, Jella mama. Nagyon is helyén van ezeknek az eszük. Hallgasson rám, főzön valami ebédet! Alvinczi is hamarosan itt lesz. Nagyon fontosak neki ezek az emberek.
JELLA Ezek?! Hát mit tudhat ez a három félnótás?! Zöld mezőben piros macska... Na hiszen...
STEFÁNEK Piros mezőben zöld macska, de ez most lényegtelen. Ez az eszelős kinézetű vezér birtokában van a legnagyobb titoknak, amellyel magyar ember rendelkezhet. Tudja, hol vannak elrejtve Attila legendás kincsei. Ha előadja, meg vagyunk mentve.
JELLA Nem mondom, nekem is kell a pénz. Mekkora lehet az a kincs? Százezer?
STEFÁNEK Ne tréfáljon, Jella asszony! Csak Attila kardja egyedül megér vagy tízmilliót! Vagy húszat.
JELLA A lányokra nemigen haragnak.
STEFÁNEK Szabolcs vezér nagyon régi erkölcsű uraság. A gyomrukön át kell ezeket megfogni.
JELLA (*odalép Szabolcsához*) Bocsásson meg, vezér, hogy az előbb olyan bizalmatlan voltam magukkal. De most már tudom, hogy kikkel állok szemben. Háztartásom minden kincsével rendelkezésükre álok.
SZABOLCS De minket vár Alvinczi úr az Arany Sasban.

BUJ (*aki közben leskelődött valamelyik lyukon*) Most már igazán maradtunk, vezér. Majd holnap átköltözünk. Tulajdonképpen egész barátságos ez a ház.
KÓTAJ Csak még valami cigányt kellene keríteni.
JELLA Ha csak ezen múlik, elküldetek érte.
STEFÁNEK Ugyan kérem, majd Alvinczi hozat egyet. Most országos dolgok vannak terítéken.
SZABOLCS Igaz, ami igaz: kissé megéheztünk már az úton.
JELLA Gyorsan levágok két csirkét. Hámat. (*Kimegy*)
STEFÁNEK De hát hol csavarogtak ennyi ideig? Már három hete várja magukat Alvinczi az Arany Sasban.
SZABOLCS Jól mondja: az ebédig meg elszalonnáztatunk egy kicsit. Kótaj!

Kótaj a kofferből egy óriási szallonatömböt vesz elő, hozzá a kenyeret. Szabolcsék a mellényzsebükből varázsolják elő a hagymát, paprikát

Ez volt a honfoglaló magyarok egyik titka: a vezér ugyanazt ette, mint a közlegény. Nem ma találták ki a demokráciát!
BUJ A hazáért!
TÖBBIK A hazáért! (*Isznak*)
STEFÁNEK Vezér, nem akarom sürgetni, de megmondhatná azért, hol jártak ennyi ideig? Hiszen Nyíregyházáról mindössze öt óra vonattal az út!
SZABOLCS Ez valami nagyon modern dolog, ez a vonat. Olyan, akár a borotvált férfi. A régi Magyarországon a férfiak hazafias kötelessége volt a bajuszviselet. A nők is úgy voltak szoktatva.
BUJ A nőkért!
S Z A B O L C S (*kijavítja*) A honleányokért! (*Isznak*) Magának, fiatalember, magának miért nincs bajusza? Ez nem illik az Alvinczi-lovag-rendbe.
STEFÁNEK Én... én... kiütést kapok tőle... bajuszmérgezést.
SZABOLCS Jellemző. Az új nemzedék sokkal léhább és erőtlenebb, mint a régi volt. Tölgy derekú, aszkéta jellemű magyarok ma már alig találhatók.
KÓTAJ Úgy van, vezér, nagyon szépen mondd. Maholnap nem lesz egy becsületes jellemű ember Magyarországon.
SZABOLCS Néha elgondolkozom: lehetséges, hogy azért züllött így el Magyarország, mert a magyarok felhagytak a bajuszviselettel?
STEFÁNEK Igaza van, vezér, holnaptól én se borotválkozom!! Gyünk magyar bajuszra! (*Isznak*)
SZABOLCS Ezért aztán lovon indultunk neki a hosszú útnak.
BUJ Honfoglalónak az dukál.

Stefának már emelné poharát a magyar lovakra, de a vezérgyilkos pillantására visszahőköl

SZABOLCS Lóra nem iszunk.

Hosszabb zavart csend

KÓTAJ Na, meg aztán, be-benézegettünk az út mentén nagy számban mutatkozó csárdákba, vendéglőkbe.
BUJ Különösen emlékezetes volt egy avasi borospince a maga felejtethetlen fokhagymás kolbászaival.
STEFÁNEK És hol maradtak a többiek? Ha jól tudom, heten indultak.
SZABOLCS Úgy is van. Heten, mint a honfoglaló magyarok. KÓTAJ Nem mindenki bírja ám az útközbeni fáradságokat. BUJ Mert inni tudni kell.
SZABOLCS A puhányok könnyen kidőlnek.
STEFÁNEK Pedig nem valami olcsó dolog Magyarországon az efféle kocsmajárogató körutazás.
BUJ Bizony nem. Így kerültek aztán Szolnokon zálogba a lovak. KÓTAJ Na de micsoda felséges halászlé kínálta magát négyféle halból főzve!
SZABOLCS Kutya egy kocsmáros. Kutya-Kutyánszki, még az egyik legkitartóbb hadnagyomat. Mádót is zálogba kellett csapni a honfoglaló lovak mellé. Akkor aztán megérkezett Alvinczi uram távirata.
STEFÁNEK De már nem sokáig tart a kocsmárosok basáskodása! Előadja a kincset, és a haza meg van mentve! Mert eladósodott itt már mindenki, a németek és a zsidók kezére jutott egész Magyarország. Annyi itta hamis váltó meg az adósságlevél, hogy két kocsmaszobát is meg lehetne tölteni vele.

Czvikli, Örömapa, Vőlegény, Menyasszony be. Az utóbbi talán gyász-szalagot visel. A vőlegény egy állványos fényképezőgéppel bajmóldik

CZVIKLI Ha adósságlevél kell, én is tudok szolgálni vele.
ÖRÖMAPA Én meg... én meg...
CZVIKLI Tudjuk, tudjuk... Minek a szennyest kitegetetni! Maholnap mindenkinek nyakán a kés. Na, isten hozott, bruderkáim!
STEFÁNEK Vigye el az ördög, maguk, hogy kerülnek ide?! CZVIKLI Ejnye, csak tán nem akar kihagyni minket az üzletből?! ÖRÖMAPA Valami óriási kincsről beszélnek az emberek. Azt beszélik, hogy nem boldog a magyar.
CZVIKLI Azt mondják megtalálták Attila örökségét. Kell a pénz, bruderkám, kell a pénz!
STEFÁNEK Bruderkám... Palacki meghalt, azt beszélük,
MENYASSZONY Én végig vele voltam!
VŐLEGÉNY Hallgass!
CZVIKLI Végre elvitte az Ördög ezt az örökös korhelyt a városból. Na de helytáll most már egyedül a jó öreg Czvikli!
PALACKI (be) Julcsa, Borcsa, Marcsa! Éppen a nevemet hallottam emlegetni, bruderkáim!
CZVIKLI Úristen, Palacki, maga... Az istenit, magának már régen a boncolóasztalon kellene lenni!
PALACKI Hogyne! Hogy aztán ami kedves Cziff ra barátunk kezére jusak! Abból nem esztek!
CZVIKLI Én már azt hittem, hogy végre nyugtom lesz magától...
ÖRÖMAPA Én meg... Az istenit, én meg a maga nevét írtam a hamis váltóra! Gondoltam, magának már ügyis mindegy...
STEFÁNEK Hát nem halt meg?
PALACKI Dehogynem. Meghaltam, bruderkám, annak rendje és mód-ja szerint. Ha nem hiszed, nyúlj csak ide, a szívem alá, te hitetlen Tamás! A Kálmán, ez a kiskakas, alapos munkát végzett a bicsakkal.
VŐLEGÉNY Ne is emlegesse... A végén még lecsuknak...
PALACKI Ne ijedez már, öcsém! Mondom, meghaltam egészen. De hát nem nekem való a halál. Unalmas, friss meszelésszagú a túlvilág, és a halottak ugyanannyi hazugságot zsolozsmáznak az ember fülébe, mint az élők. Így aztán, úgy döntöttem, hogy visszajövök. Felcsaptam kísértetek, bruderkáim!
MENYASSZONY Én mondtam, Kálmán, hogy mindig számíthatunk a Palacki uramra! (Ledobja a gyászszalagot)
PALACKI Ezentúl ne szólítsanak Palackinak. Mostanában csak Szent Mihálynak neveznek.
VŐLEGÉNY Forrófejű voltam. Meg tud nekem bocsátani, Szent Mihály uram?
PALACKI Megbocsátok. Sőt éppenséggel hálás vagyok neked. Sok mindent tapasztaltam odalent.
VŐLEGÉNY No, ha így van, akkor... Szóval, lenne egy kérésem... Engedje meg, hogy lefényképezzem! Kísértetet még úgyse fényképezett senki.
STEFÁNEK (elrángatja Kálmánt) Menjen már innen a hülye ötleteivel, mert nem állok jól magamért! Hát nincs éppen elég bajunk?!
VŐLEGÉNY (küzd) Miért? Hát mi van ebben?! Kiállításokat nyerhetnék vele!
MENYASSZONY Kálmán, ne ellenkezz!

Kálmán sértődötten babrál a gépen

PALACKI Barátaim! Figyelmezzetek rám! A halottak közt megtanultam, hogy ki kell józanítani az embereket a dalból, az éjszakai csillag-lüktetésből, a bor pajtáskodásából, és abból az ostoba babonából, amit szerelemnek hívnak.
CZVIKLI No, nézd csak, próféta lett a Palackiból...
PALACKI Én már senkit sem szeretek, ezért nemis félek senkitől. Szemébe mondom mindenkinek, hogy szajhálkodik a felesége, félrelép a szeretője, és az egész élete csupa hazugság.
STEFÁNEK Mit akar tőlünk, maga átkozott?! Mennyit akar a pénzből?
PALACKI Nem kell nekem már pénz. Igenis próféta lettem. Azt akarom, hogy legyen végre igazsága földön. Hasba kell szúrni a boldogokat, az ostobákat, a ködlovagokat, az ábrándokat kergetőket, a délibábok hőseit! Én már eleget szenvedtem, szenvedjete most már ti is! Bosszút akarok állni mindenkin, akinek van még elég bátorsága élni!
STEFÁNEK Mit vétettünk magának?! Mondja meg, hogy mennyit akar?!
ÖRÖMAPA Jól van, itt a váltója, maga sátán!
CZVIKLI Agyon kellene verni az illet!

Nekirohannak Palackinak

MENYASSZONY Ne bántsák, ne bántsák! (Közéjük veti magát, kavardás)
SZABOLCS Mi folyik itt?! (Az asztalra csap)
BUJ Egy kis bunyó, vezér. Egészen, mint odahaza...
KÓTAJ Beszállhatunk? (A kezét dörzsöli)
SZABOLCS Maradhassatok!
PALACKI (Közben kiszabadult, röhög) Ejnye, de hülyék vagytok! Nekem, bruderkáim, már nem árthat senki. Kárognatok csak, bruderkáim! Tépjétek a hajatokat! Csikorgassátok a fogatokat! Mondom, nagyon unalmas a túlvilág, gondoltam, elnézegetem még a kised játékeit. Mi van, Czvikli, miért nem kínálja meg ezeket a bajuszkirályokat a híres szivarjaival? Ott van a kabátja bal felső zsebében, vegye csak elő a tárcáját!
CZVIKLI (fogcsikorgatva előveszi a tárcáját) Ebből szívjatok, urakok! Ilyet még Attila sem pipált!
PALACKI Kik ezek a maskarák?
MENYASSZONY Állítólag megtalálták Etel király kincsét. Kell a pénz.
PALACKI Ejnye, de buta vagy még mindig. Menj innen, takardoj!
MENYASSZONY Hát nem szeret már?
PALACKI Ki mondta, hogy szerettelek?!
MENYASSZONY És a nők? Már nem érdeklik a nők sem?! PALACKI Meg kellene ölni minden nőt, akivel egyszer már kimulattuk magunkat. Kálmán, vidd innen az asszonyt és zárd lakat alá, hadd vadítsa magát otthon egyedül a tükrei előtt!

A Menyasszony vadul leköpi Palackit, de ő csak nevet

STEFÁNEK (Czviklihez) Most jut eszembe, voltaképpen miféle jogon tart maga igényt bármiféle kincsről? Az én családom régi, hétszilvafás familia, nekem történelmi jogon dukál az agár, a kosi, meg a zöldköves pecsétgyűrű! De maga?! Egy Czvikli? CZVIKLI Elismerem, a nevem éppenséggel nem mutat ősmagyar származásra...
ÖRÖMAPA (közbevág) No, a Stefának sem éppen honfoglaló név...
STEFÁNEK Maga inkább törődjön a hamis váltóival!
CZVIKLI Ez az örök átok, a magyar viszály és széthúzás. Veszeke-dés helyett, inkább tartsunk össze. Kell a pénz, Stefának, értsen meg, maholnap elárverezik a trafikomat a fejem fölül. VŐLEGÉNY Nekem meg új lemezeket kéne vásárolni. (Babrál a gépen)
MENYASSZONY (sírógörccsöt kap) Ez a hülye, ez az idióta! Ezzel büntet engem az isten...
BUJ (közben becserkész) No, ne sírjon már, kisasszonyka. Megárt a szépségének.
MENYASSZONY (már mosolyog) Gondolja?
BUJ Majd veszünk csipkés bugyit, szépítőszereket a kincsből.
CZVIKLI A nemzetnek, hangsúlyozom, az egész nemzetnek kell ellenőriznie a kincs eloszlását!
PALACKI Persze a németek és a zsidók kivételével...
STEFÁNEK Ez nyilvánvaló. Mit szól bele?!
PALACKI Gondolom, azért nem ártana azt a kincset meg is találni előbb!
CZVIKLI (Szabolcsnak ugrik) Miért, maga nem tudja, hogy hol van?! Nekem azt mondták, hogy maga bármikor előadja?! KÓTAJ Mit merészelsz, vakmerő trafikos?!
CZVIKLI Lehet, hogy csak széltolász az egész?!
ÖRÖMAPA Az lehetetlen. Akkor főbe lőhetem magam...
PALACKI Hagyjon még egy golyót a Stefánaknek is!
SZABOLCS Bajusztalanok! (Az asztalra csap) Pesti ficsúrok! Ha elpusztul Magyarország, ha nem lesz többé magyar nemzet, az ennek az átkozott új generációnak köszönhető!

Közben a bordélylányok is beszivárogtak. Buj egészen meg van babonázva tőlük, miközben a Menyasszony szoknyája alatt szorgoskodik

PALACKI Nem kell annyit inni...
SZABOLCS Tudja az úr, kinek nem szabad inni? Annak, aki sertés lesz az italtól. Mert nincs a világnak utálatosabb teremtménye, mint a részeg ember.
CZVIKLI No, ezekből a beszédekből nem élünk meg. Arról papoljon

végre, hogy hol a kincs?

Belibeg az Énekesnő is, és - ha van rá a színháznak pénze - Jella föltálatja a levest

SZABOLCS Nőies szagot érzek...

STEFÁNEK A kincsről beszéljen végre, hol a kincs?

VÖLEGÉNY *(az Énekesnőhöz)* Képzeld, a Palacki föltámadt. Meg vagyok mentve!

ÉNEKESNŐ *(negédes)* Te kis butám... Már látomásaid vannak?!

ÖRÖMAPA Itt mindenki csak a maga vezéri szólítására vár!

SZABOLCS Néha azon gondolkozom, hogy az ilyen végletekig lezüllett korszak, mint a mostani, vajon megérdemli-e a múlt idők kincseinek feltárását?! Vajon ne várjunk-e egy későbbi, szentebb, áhítatosabb időpontig?!

KÓTAJ Vezér, most már nem léphetsz vissza!

BUJ Elvégre tíz év óta könyörgünk neked...

SZABOLCS Nem tudom... Nem tudom... *(Homlokát gyömöszöli)* Kétségek gyötörnek...

CZVIKLI Mondom, hogy svindleráj az egész!

STEFÁNEK Kell a pénz, vezér! Kell a Pénz!

ÖRÖMAPA Nem foszthatja meg tőle éhező nemzetét!

VÖLEGÉNY Most jó! Ne mozduljon senki!

Senki *nem törődik veled*

JELLA Mi van, nem lesz pénz? És engem ki fog kifizetni!

PALACKI *(nagyon röhög)* Térdre, magyarok! Térdeljetek le!

A Menyasszony talán képes is letérdelni. Bizonytalanul talán mások is

SZABOLCS Nem, talán mégsem alkalmas az idő... Elvész a magyar ebben a bajszatlan korszakban...

ÉNEKESNŐ *(előrelép)* Azt hiszi, hogy ez a bűnös korszak nem érdemelné meg a kincset? Ne mondja ezt, Szabolcs vezér, mert kétségbe kell esnem saját korszakom miatt!

SZABOLCS Ki vagy te, istennő, hogy ily fájdalmas szavakkal fejezed ki aggodalmadat a honért?

CZVIKLI No, helyben vagyunk... Keresd az asszonyt, ahogy Petőfi mondja...

STEFÁNEK Pszt! Ez a hülye nő még kihúzhat minket valahogy a csávából...

ÉNEKESNŐ Nyírségi leány vagyok én is. Zathureczky-lány... Onnan, a felejthetetlen szomorúságú nyírségi tájakból kellett kinnzani anyagi szükségéből feljőnnöm ide, a bűnös, elkorcsosult, bajszatlan fővárosba. Idegen, szívtelen emberek közt kell énekléssel megkeresnem a kenyeremet. Nehéz lánysors az enyém, Szabolcs vezér, de magának szívesen eldalolom a nótáját... Szegény vagyok, szegénynek születtem...

A cigány a háttérben tette készen emeli fel a vonóját

SZABOLCS Csitt, most ne szóljon adai! *(Most fenséges)* Barátaim! Tegyük különbséget nők és nők között, amikor szívünk felemelkedik a mindennapiságból a nők eszményi világához. *(Csend)* Szomjúhozom. *(Ivás után)* De azért ne hamarkodjunk el a kincs előadását...

ÉNEKESNŐ *(nagyon bűg)* Biztosíthatom, vezér, hogy sohasem volt nagyobb szükségük a magyaroknak az örökségükre, mint napjainkban.

PALACKI Emelje fel jobban a szoknyáját! Hadd lásson valami biztatót maga előtt a vezér!

ÉNEKESNŐ *(előbb dermedten veszi észre Palackit, aztán kitör)* Kell a pénz, vezér, nagyon kell a pénz!

SZABOLCS Üritsük tehát poharainkat a régi magyar nőkért, akik fenntartották és gyarapították a magyar nemzetet. Itt elsősorban az Árpád-kori királyok asszonyaira gondolok, akik a nemzet nagy háztartásának gondját viselték, és akik Attila király kincsét megőrizték. Üritsük poharainkat a legnagyobb magyar nők egészségére!

Általános éljenzés és taps, tabló. Magnéziumvillanás: reméljük Kálmánnak ezúttal sikerült a fényképezés

CZVIKLI Ezt jól csinálta, meg kell hagyni. De azért ne feledje: Szabolcs

vezért sem ítélték még börtönre erőszakos szerelmeskedésért!

Palacki *nagyon nevet, az Énekesnő viszont pokróc*

ÉNEKESNŐ Hülye!

ÖRÖMAPA Vezér! Attila vagy másképpen Etel királyunk kincseről méltóztattál szólni. Én ugyan csak egyszerű hentes vagyok, de mégsem tudom, mennyiben érdemelnek dicséretet ezek az asszonyok?

STEFÁNEK Maga barom! Most mit akadémkoskodik?

JELLA Ez nagyon egyszerű. Az asszonya maga háziasságával, rendszerető sürgölődésével minden korban dicséretet érdemel. De a fő kérdés most már az, vajon Szabolcs vezér valóban tudja-e, hogy hol is található Etel királyunk kincse, vagy csak sejtései vannak?

CZVIKLI Elvégre senki sem szeretné, ha szépen behúznák a csöbe.

BUJ *(felmerül egy szajhából)* A kincs megvan!

KÓTAJ *(ugyanúgy)* Csak még hiányzik néhány apró részlet. Várjuk Alvinczi követét.

ÉNEKESNŐ Barátaim! Addig is, amíg a követ megjő, megkérem Szabolcs vezért, hogy tartsa meg új honalapító, a harmadik honfoglalást bejelentő beszédét!

SZABOLCS *(most már nagyon részeg)* Ilyen lehetett Ildikó, Attila királyunk felesége... *(Átöleli az Énekesnőt, de szüksége is van rá, mert már alig tud a lábán állni)* Magyarok!

Most teljes a csend

Ő *(hangja kívülről)* Jella, hova az istenbe dugtad a tokaszalonját!

JELLA *(visszakiabál)* Majd később!

SZABOLCS Hunjaim! Az örökké való Hadúr jóvoltából... lehetséges persze, hogy akadnak jobb, nemesebb borok ennél a névtelen bornál, de zamatosabb aligha terem e vidéken. Nem lehet vitatni, drága magyarjaim, hogy megint más az alföldi cigány, mint a dunántúli, mert csakis ez a földrészt szülhetett olyan embert, mint Petőfi Sándor... És mentek a honfoglaló magyarok, mentek, mint mindig a Nap útját követve, de néha a Nap leszállott esténként, ám ekkor sem keseredtek el a szívükben, mivel az út mentén sokféle fogadó, csárdák kínálgatták magukat; borsos tokány, reszketős kocsonya, borjúpörkölt illatára tágult mokány kis lovaik orrlíka. Mert a Bakony a maga vadregényes bölíngatásaival mindig úton tartotta őket. Mindebből mindenki világosan láthatja, hogy Attila kincse olyan mélyen van elrejtve, mint a bánya.

CZVIKLI Megálljunk csak! Honnan tudta Attila, hogy a magyarokon kívül senki más nem fogja megtalálni a kincseket?!

SZABOLCS Voltak arra nézvést szerek. Legyilkoltak mindenkit, aki tudott a kincseskamrák létezéséről. Meg aztán Attila új medret ásott a Dunának, amely ekkora Balatonba ömlött, persze a Balaton akkoriiban még Debrecen környékén terült el a maga isteni felségű halászleveivel... Meg aztán ott voltak a vadállatok! A mocsarakban nagy izmú bivalyok tanyáztak... *(Elakad)* Szomjúhozom.

ÉNEKESNŐ Ez nem is csoda, vezér. Bizonyosan elfáradtál a pillanat szentségében... *(Tölt neki)*

SZABOLCS Vadszamarak, vadlovak lakták az erdőket, és akkoriban a macskáknak szárnyuk volt...

ÖRÖMAPA Ezért van a hunok zászlajában zöld mezőben piros macska!

STEFÁNEK Piros mezőben zöld macska; maga most már hallgasson!

SZABOLCS Attila alföldjein bömbölt a sárga oroszlán, míg a magasban vércsék és galambok kergetőztek... Voltak aztán idomított kincsrőz vízilovak is...

PALACKI Ezt most hallom először! Elefántok nem voltak?

Mindenki gyilkos tekintetekkel méregeti

SZABOLCS Dehogynem voltak. Akkor még a Nap és a Hold is közelebb volta szent magyar földhöz, mint ebben a gyalázatosan elzüllett korszakban.

PALACKI Akkoriban még a csodaszarvasoknak is magyar bajszuk volt!

A háttérben megjelenik „Bercsényi gróf”. Meztláb van, hosszú, csim-bókos haja és szakála hófehér: egész külseje Tiborc és egy sámán keveréke. Nagyon mereven lépked előre, mintha üvegcserepeken járna, mégis: megjelenése ünnepélyes és látomászerű egyidejűleg. Előrenyújtott kezében hatalmas, pecsétviaszkos boríték. Szó nélkül megáll közepén

STEFÁNEK Ez ő! Itt van! Megjött Alvinczi követel *Kínos*

csend, mindenki „Bercsényi” megszólalására vár

STEFÁNEK (*kiveszi a kezéből a levelet*) Ez Alvinczi írása!
ÉNEKESNŐ Szabolcs vezért illeti, senki mást!

Stefának átnyújtja az írást a vezérnek, aki még feltöri valahogy a pécétet, de nyilvánvaló, hogy olvasásra már nem képes

SZABOLCS Buj!

BUJ (*valahogy elszakad egy nőtől és olvasni kezd*) „Magyarok! Hunjaim! Ama házba én nem léphetek. E levél vivője követem, Bercsényi gróf. Ő híres jós és kincskereső. Ő fogja meghatározni a kincs pontos lelőhelyét. Jövendő királyotok, Alvinczi.”

Általános taps és éljenzés. Tabló, de Kálmán ismét hiába próbál fényképezni

BERCSÉNYI (*Ierogy egy székbe*) Szomjúhozom.

Palacki felröhög, de lehurrogják

ÉNEKESNŐ (*féláljultan*) Egészen úgy beszél, mint Szabolcs vezér...

Inni adnak a „grófnak”, de az kiköpi az italt

BERCSÉNYI Víz.

BUJ Micsoda?! Maga vizet akar?!

BERCSÉNYI Víz.

KÓTAJ Ez víz?! Ez?! Ez a bivalyerős rizling?!

PALACKI Ostobák! Adjanak neki pálinkát!

A „gróf” megiszik egy hatalmas pohár pálinkát, és szemmel láthatóan igencsak megelégnék. Odamegy az asztalhoz

BERCSÉNYI Lopok két cigarettát.

CZVIKLI Szívjon inkább az enyémből!

Bercsényi ül, cigarettázik, tán karikákat is fúj, nagyon jól érzi magát

ÖRÖMAPA Na, mi van, mi lesz már? Általános feszengés és

türelmetlenség

ÉNEKESNŐ (*kezébe veszi az ügyeket*) Barátaim! Üdvözljük Bercsényi grófot, a híres jóst és tévedhetetlen kincskeresőt a harmadik hon-

foglalás tiszteletére rendezett összejövetelünkön. Megkérem, gróf úr, hogy a cigaretta élvezete után kezdje meg kincskereső jóslatát!

CZVIKLI (*nagyon izgott*) Tudja, hol a kincs? Biztosan tudja?!

BERCSÉNYI (*megint kezd visszaesni*) Milyen kincs?

STEFÁNEK Az ördögbe is, hát Etel király kincse! Attiláé! Tudja, hol van?

BERCSÉNYI Hát persze, egy kuplerájban...

ÖRÖMAPA Nem maga! A kincs!

BERCSÉNYI A kincs... A kincs... (*Legyint*) Nem probléma. Még apám, a Kincses Csóri vajda hagyományozta rám a titkot.

SZABOLCS (*váratlanul motyogni kezd*) Magyarok! Hunjaim! Mindenki láthatja, hogy ez az ember hamarosan meg fog halni. ha ugyan már meg nem halt eddig is. Mi most voltaképpen egy hullával... (*Elalszik*)

ÉNEKESNŐ Jósoljon, grófom! Jósoljon!

BERCSÉNYI (*megint teljesen merev*) Szomjúhozom.

ÉNEKESNŐ Én már érzem Attilát...

BERCSÉNYI (*az újabb adag után nagyon élénk lesz*) Jól van, akkor jósolni fogok. Kérem, oltsa le a lámpákat. Legyen sötét, mélysötét éjsötét, hogy jobban csilloghasson a föld gyomrában pihenő kincs rótarany fénye... Mindenki fogja meg a szomszédja kezét, a másik kezét pedig tegye a szája elé.

Palacki kivételével mindenki engedelmeskedik, Bercsényi az Énekesnő kezét fogja. Mély, áhitatos csend. Aztán a „gróf” hirtelen vált

Mit kapok?

CZVIKLI (*most már dührohamot kap, nekirohan a jósnak*) Jósoljon már,

az istenit! Hol a kincs? Hol a pénz?! Király mindig akadt Magyarországon, de mi lesz, ha mi tönkremegyünk?!!!

Valahogy elrángatják „Bercsényitől”

BERCSÉNYI (*miután helyreállt a rend*) Ilyen körülmények között nem tudok dolgozni. Szóval, mit kapok?

STEFÁNEK Gondolom, megszavazhatnánk Attila párdücbőrös csizmáját, aransujtásos kacagányát, valamint gyémántokkal kirakott országmáját.

PALACKI Szerintem egyszerűbb lenne három liter és egy üveg parádi víz.

BERCSÉNYI (*mint aki végre értelmes hangot hall*) Négy liter és két üveg szolyvai.

STEFÁNEK Hetente?

BERCSÉNYI Minden napra.

ÖRÖMAPA Cseresznye?

BERCSÉNYI (*kiköp*) Szilva. Én most mindenki tegye a homlokára a bal kezét, a jobbat meg nyújtsa előre. (*Jósolni kezd*) Volt egyszer egy Tímár nevű, görög származású hajósemer, aki megölte a hajójára menekült török basát. Ez a Tímár Mihály nemcsak a szultánt rabolja ki és megszökik a bagdadi kalifa összes kincsével, de elrabolja ezek lányát is, és Komáromban rejtegeti egy Jókai Mór nevű gyilkostársánál. Ez a Jókai követeli a lány ráeső részét, mire Tímár bezárja őket a házába, amíg ő a Senki-szigetén egy Noémi nevű szőke szajha után csavarog. A török szultán lánya azonban rájön, hogy... rájön, hogy... (*Megmerevedik, megitatják*)

ÖRÖMAPA Figyeljen, Czvikli, maga művelt ember, ez nem az Aranyember történetét meséli itten?

CZVIKLI Ugyan már! Szerintem inkább A köszívű ember fiait.

STEFÁNEK Én nem tudom, én valahogy másképp emlékszem...

ÉNEKESNŐ Pszt! Ne zavarják! Én már nagyon érzem Attilát...

PALACKI Figyeljenek, mindjárt transzba esik!

BERCSÉNYI ...rájön, hogy a kincs egy Eszmeralda nevű világszép cigánylány kezébe jutott. Ez a cigányhercegnő unokahúga volt az én felejtethetlen nagybátyámnak, a Kincses Csóri vajdának, aki részt vett a nagyidai ütközetben. De ekkor hatalmas forgószél keletkezett, elfújta mindent, szétrombolta a házakat, ledöntötte a szobrokat, kifújta még a lapokat is a kártyások kezéből; és Eszmeraldát és Tímár Mihályt egész Mongóliáig repítette. Ám a kincs itt maradt egészen Budapesten, egy kupacban a budapesti... a budapesti... a nagyidai... a nagyidai... egész pontosan a...

Most már körülállják és ordítanak, kidagadt nyakerekekkel üvöltöznek: Hol a kincs?! Hol a kincs?!

A kincs... Itt van... Ott van... (*Összevissza mutogat, végül meghal*)

Rázzák, élesztgetik, semmi eredmény

PALACKI Öntsenek a fejére egy üveg pálinkát!

Még ezt is megteszik, eredménytelenül

CZVIKLI Az istenit, ez beadta a kulcsot!

Csend. Aztán csecsemősírást hallani

JELLA Hurrá! Natália szült! Megnyertük az Asszonyosságok Díját! (*Kirohan*)

VÓLEGÉNY Meghalt? (*Kezdi becserkészni a géppel a hullát*) Mégis megnyerem a kiállítás!

ÉNEKESNŐ Meghalt! Éppen az utolsó pillanatban! Idióták! Állatok! És én ezekre az undorító férfiakra áldoztam a fiatalságomat! (*Zokog*)

MENYASSZONY (*újabb rohamot kap*) Állatok! Barmok! Ne merjen senki hozzám nyúlni! Rohadékok! Tapizó bugrisok! (*Nekirohan Bujnak, üti. Aztán hirtelen összerándul és öklendezni, hányi kezd*)

PALACKI (*csak röhög*) Szerintem azt mondta, hogy ott van... (*Mutat valamerre*)

STEFÁNEK Nem inkább erre mutatott? (*Mutat az ellenkező irányba*)

ÖRÖMAPA (*hörögve pisztolyt ránt*), Vége! Mindennek vége! Fogjatok le, fogjatok le!

Senki nem törődik vele, végül kétségbeesetten a levegőbe lő

SZABOLCS *(felébred)* Magyarok! Hunjaim! A véghetetlen Hadúr ál-
mot küldött rám! Megvan a kincs! Itt van a közelben! Itt van, itt! Ma-
gyarok! Hunjaim! Kutassátok át a házat!

*Most szörnyű kavarodás kezdődik - nem olcsó mulatság -, de ideális
esetben összetörök az egész díszletet. Végül ledöntik a spanyolfalakat
is, az egyik mögött Cziffra és Álom ül a felravatalozott Natália koporsó-
jánál. Cziffra valami bugyrot emel a magasba*

CZIFFRA Barátaim! Álljatok meg! Íme, megszületett a gyermek, az élet
célja! Az elhalt anyát tisztességgel, a saját költségemen eltemette-
tem! Az árva kis újszülöttet örökbe fogadom és felnevelem!

*De mindhiába. A kincskeresők elsodorják, még a ravalt is feldöntik,
miközben Palacki egyre uszítja őket. Ekkor azonban lövés dörren oda-
kint. Ezúttal mindenki megmerevedik. Élesen visít bele a Papagáj a
csendbe*

PAPAGÁJ Megöllték a trrrónörörökös!
Megöllték a trrrónörörököst!
Agyonlőtték Ferrrenc Ferrrdinándot!

*Dobpergés. Az Énekesnő kezdi nagyon halkan, kíséret nélkül az Indu-
lót a Halálba. Egyre többen kapcsolódnak bele, végül hatalmasan
zeng a kórus. Ebben a fináléban a darab összes szereplője, tehát a
„halottak” is részt vehetnek. A tömeg végül menetelő csapatá áll
össze. Leindulnak a nézőtérre vezető lépcsőn, kimasíroznak a néző-
térről - a Semmibe. És ezzel vége is a darabnak*

A darabot elsősorban két Krúdy-regény alapján írtam (*Asszonyosságok díja; Etele király kin-
cse*), de nagymértékben eltértem azoktól a cselekményvezetésben. Krúdy szövegeit úgy
igyekeztem kezelni, mint a régi görögök a mítoszokat: valamiféle közös magyar legendárium-
ként.

A megírásban nagy segítségemre volt Schlinger András, itt is köszönetet mondok érte.

A TŰZLILÍOM...
(Induló a Halálba)

A tűzlilíomból
a láng magasba csap
és távol mezőig
lobog a lángszalag.

Az ágyúszó harsog
a vadszamár nyerít
és mint az ár sodorja már
az álom kertjeit.

Attila, Attila,
a kincsed hova lett?
a füst marja torkom a
kincsed hova lett?

A tegnap romokban, egy
csapzott macska fut de
megnyeri majdan a hős a
háborút!

A sarkon a lámpa alatt
egy árny kaszál
s a fák mögül golyó süvít
a leselkedő halál.

A tűzlilíomból
a láng magasba csap
S mi indulunk a harcmezőre
vérünk lángszalag.

A tegnap romokban
már nincsen visszaút
de megnyeri majdan a
hős a koszorút!